

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

2 באוגוסט 2017

1155

י' באב התשע"ז

עמוד

הצעת חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז-2017 1354

הצעת חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז–2017

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה –

"אזור מוכרז" – אזור שהמנהל הכריז עליו בצו לפי סעיף 19 שהוא אזור הנגוע בכלבת;

דבריו הסבר

במגע עמו. מקרים כאלה, מביאים למתן חיסונים מיותרים הכרוכים בסבל למטופל ולבני משפחתו.

יש מקרים שבהם עולה חשד כי בעל חיים מסוים נדבק במחלת הכלבת ונמצא בתקופת הדגירה של המחלה. במקרים כאלה מטרת ההסגר אינה לבדוק אם בעל החיים נמצא בשלב המחלה והדביק מי מאלה שהיה אתם במגע, אלא אם בעל החיים נגוע ויפתח את המחלה בעתיד. במקרים כאלה נדרשת תקופת הסגר של כמה חודשים כדי לשלול את החשד להדבקה של בעל החיים.

מכיוון שלא תמיד ניתן ללכוד בעלי חיים החשודים כנגועים בכלבת, במקרים שבהם יש חשש להתפרצות מחלת הכלבת באזור מסוים, מתקבלת החלטה להורות על המתת בעלי חיים משוטטים באזור כדי למוער את החשש להדבקה בני אדם ובעלי חיים.

פקודת הכלבת, 1934 (להלן – פקודת הכלבת או הפקודה), מהווה כיום את המסגרת החוקית להתמודדות עם מחלת הכלבת. תכלית הפקודה היא לצמצם ככל האפשר את הסכנה הצפויה לאדם ולבעלי החיים מפני מחלת הכלבת. עם זאת, מדובר בדבר חקיקה מיושן, לא עדכני, הכולל הסדרים מיושנים ובחלקם בלתי מידתיים, אשר אינו נותן מענה לכלל הצרכים בתחום מניעת התפשטות מחלת הכלבת בישראל.

כך, לפי סעיף 4 לפקודה, בעלים של בעל חיים שנשך אדם חייב להעבירו לבידוד במאורת בידוד של הרשות המקומית לשם ביצוע תצפית במשך 10 ימים, כדי לבחון אם בעל החיים חולה בכלבת ומצוי בשלב המדבק של המחלה. בשנת 2012, לאור הידע שנצבר על מחלת הכלבת עד אותה עת ועל רקע השיפור ביכולת המעקב אחרי כלבים שנשכו, החליט מנהל השירותים הווטרינריים למנות צוות לבחינת מדיניות הטיפול בכלבים אלה (להלן – הצוות לבחינת מדיניות הטיפול בכלבים). החלטה זו נבעה מתפיסה כי רמת הסיכון אינה זהה בין מקרים שונים, וכי ניתן לעתים להקל בדרישות לקיום תנאי ההסגר בלי לסכן את בריאות הציבור, לאחר שקלול נסיבות האירוע, ובכלל זה: נסיבות הנשיכה, סטטוס חיסוני של בעל החיים הנושך והתרחשות אירועי כלבת אחרונים באזור שבו שהה בעל החיים. המלצת הצוות היתה לאפשר, בתנאים מסוימים, קיום תצפית שלא במאורת בידוד. המלצה זו אומצה בידי מנהל השירותים הווטרינריים, ובאה לידי ביטוי בהסדרים החדשים המעוגנים בחוק המוצע.

כללי הכלבת היא מחלה קטלנית הנגרמת על ידי נגיף המועבר בעיקר בנשיכה או במגע עם בעל חיים נגוע. כ- 90% מהאנשים בעולם שמתו ממחלת הכלבת, ננשכו על ידי כלבים נגועים במחלה.

על אף התקדמות הידע המדעי וזמינות החיסונים, הניתנים כשגרה לכלבים ובעת הצורך לאנשים שנחשפו למחלה ולחיות משק בסיכון, עדיין מתים מכלבת בעולם, מדי שנה, יותר מ-50,000 בני אדם. עם זאת, מחלת הכלבת ניתנת למניעה כמעט בכל המקרים בעזרת שילוב של חיסונים ופיקוח.

הכלבת היא מחלה הנגרמת על ידי נגיף מהסוג lyssaviruses. נגיף זה רגיש מאוד לתנאי הסביבה ולכן ההדבקה מתרחשת רק במגע ישיר בין נוזלי גוף בעל חיים החולה במחלה לבין רקמות של בעל חיים אחר, לרבות אדם. המפיצים העיקריים של נגיף הכלבת הם טורפים, בעיקר כלביים, ואופן ההדבקה הנפוץ ביותר הוא נשיכה. בדרך הטבע, הטורפים הקרובים ביותר לאדם – כלבים וחתולים, הם גם אלה שמעורבים במרבית מקרי ההדבקה של בני אדם.

כשמתרחשת הדבקה בנגיף הכלבת, כאמור – בעיקר בנשיכה, הנגיף חודר לתאי עצב ונודד בתוכם לכיוון המוח. בתקופה זו, תקופת הדגירה של המחלה, היכולה להימשך כמה חודשים, אין סימני מחלה ואין אפשרות לבדוק ולזהות אם אכן אירעה הדבקה במחלה.

כשהנגיף מגיע למוח של בעל החיים (או האדם) הנגוע, מתחילה התרבותו, מופיעים סימני מחלה, והנגיף מתפשט גם לבלוטות הרוק. רק בשלב זה, שלב המחלה, יכול בעל החיים הנגוע להדביק אחרים. שלב זה נמשך כ- 10 ימים, שבמהלכם חלים שינויים בהתנהגות בעל החיים החולה, המחלה מתגברת, גורמת לפגיעה קשה במוח ובמערכות גוף נוספות והחולה מת.

דרך ההתמודדות המרכזית עם החשש להדבקה אדם במחלת הכלבת כתוצאה מנשיכה היא, כיום כבעבר, החזקה של בעל חיים החשוד כנגוע במחלה בהסגר לצורך ביצוע תצפית, למשך 10 ימים, כדי לבחון אם הוא חולה בכלבת ומצוי בשלב המדבק של המחלה. אם בעל החיים אינו מוסגר לצורך תצפית, לא ניתן לשלול את היותו חולה בכלבת ועל כן, לעתים, בהתאם למידע האפידמיולוגי על אודות המחלה באזור שבו אירעה הנשיכה, מחליטים שירותי הבריאות לחסן בני אדם שהיו עלולים לבוא

“בעל חיים” – בעל חיים ממחלקת היונקים, למעט אדם;
“בעלים”, של בעל חיים – לרבות מי שבעל חיים מצוי בהחזקתו או בפיקוחו;
“החזקה בהסגר” – החזקת בעל חיים במקום הסגר לפי הוראות חוק זה;
“החזקה בפיקוח” – החזקת כלב או חתול תחת פיקוח על פי היתר שניתן לפי סעיף 6;
“חיות בר” – בעל חיים שאינו טבעו לחיות במחיצתו של אדם;

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ו': שונות – בפרק זה מוצע לרכז את ההוראות הכלליות הרלוונטיות לחוק ובהן הוראות לעניין הכרוה על אזור נגוע בכלבת; מסירת הודעות בין הרופאים הווטרינרים הממשלתיים לרופאים הווטרינרים העירוניים ובינם לבין הרופאים הממשלתיים בדבר נשיכת אדם או מגע אחר כשקיים חשד להדבקה בכלבת וכן על אבחון בעל חיים כנגוע במחלה; מתן דיווחים בעניין הפעלת סמכויות לפי החוק המוצע; הגשת השגות ועתירות על החלטות לפי החוק המוצע; שיקולי הגנה על בעלי חיים בעת הפעלת סמכויות לפי החוק המוצע; תיקונים עקיפים בחוקים נוספים המפנים להסדרים שבפקודת הכלבת, והוראות נוספות להבטחת רציפות ההסדרים בין פקודת הכלבת שמוצע לבטלה לחוק החדש המוצע.

נוסחה של פקודת הכלבת, ערב פרסומה של הצעת חוק זו, מובא בנספח לדברי ההסבר.

הצעת החוק פורסמה בהצעות חוק הממשלה – 1153, מיום ב' באב התשע"ז (25 ביולי 2017), עמ' 1278, והיא מונחת כעת בשנית.

סעיף 1 להגדרה “בעל חיים” – בהתאם לידע המקצועי הקיים היום, בעלי חיים היכולים להידבק ממחלת הכלבת ולהעבירה לאחר הם בעלי חיים ממחלקת היונקים. לכן מוצע לקבוע כי בעל חיים לעניין החוק הוא כל בעל חיים ממחלקת היונקים, למעט אדם.

להגדרה “בעלים” – מוצע להגדיר את המונח בעלים של בעל חיים, בהתחשב באחריות ובחובות המוטלים עליו בהתאם לחוק המוצע.

להגדרות “החזקה בהסגר” ו“החזקה בפיקוח” – כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר, החוק המוצע קובע, בסעיף 6 שבו, אפשרות להחזיק כלב או חתול במקום שאינו מיתקן הסגר מאושר, לרבות מקום המגורים של בעליו, וזאת בהיתן היתר לפי הסעיף האמור ובהתקיים התנאים הקבועים לפיו. מוצע על כן לעשות הבחנה לעניין החוק בין “החזקה בפיקוח” מכוח היתר כאמור, לבין “החזקה בהסגר” שהיא החזקה של בעל חיים במקום הסגר בהתאם להוראות החוק המוצע.

להגדרה “חיות בר” – ההגדרה “בעל חיים”, כוללת חיות בר ממחלקת היונקים. ההגדרה “חיות בר” נדרשת בשל ההתייחסות המיוחדת לחיות בר בעיקר בסעיף 11 המוצע שעניינו בהמתת בעלי חיים משוטטים. ההגדרה תואמת את ההגדרה בחוק להגנת חיות הבר, התשט”ו–1955 (להלן – חוק להגנת חיות הבר).

כמו כן, עלה הצורך להתאים את ההוראות הפקודה, שניתנה לראשונה ב־1934, ותוקנה לאחרונה רק בשנת 2004, לשינויים המקצועיים שחלו עם השנים, וכן להתפתחויות בתחומי המשפט המינהלי והפלילי.

מוצע על כן לבטל את פקודת הכלבת ולהחליפה בחוק עדכני ומקיף. מטרת החוק המוצע ליצור תשתית משפטית כוללת ואפקטיבית להסדרת ההתמודדות עם מניעת התפשטות מחלת הכלבת, על כלל תחומיה והיבטיה, בישראל, תוך יצירת בסיס להחזקת כלבים וחתולים בפיקוח במקום שאינו מקום הסגר.

ההוראות בחוק המוצע באות לאזן באופן מושכל בין תכליתו העיקרית – צמצום הסיכון להידבקות במחלת הכלבת, נוכח הסיכונים החמורים הצפויים ממנה לבריאות הציבור ולחיי אדם, לבין אינטרסים חשובים נוספים ובהם, רווחת בעלי החיים. איזון זה אפשרי כיום, הודות לידע המקצועי העדכני, שלפיו ניתן להתחשב בהיסטוריה חיסונית של בעל חיים ובמכלול נתונים אפידמיולוגיים הנוגעים לעניין, לשם מזעור הסיכון האמור ולצמצום הפגיעה בבעל החיים, ובחיות בית בפרט.

החוק המוצע מחולק לשישה פרקים כלהלן:

פרק א': הגדרות – פרק זה כולל הגדרות למונחים שבהם נעשה שימוש בחוק המוצע.

פרק ב': החזקת בעלי חיים בהסגר או בפיקוח – בפרק זה מוצע לרכז את כלל ההוראות הנוגעות להחזקת בעל חיים בהסגר או בפיקוח, בין שמדובר בנשיכת אדם, בין שמדובר במגע אחר עם אדם – ככל שקיים חשד להדבקה בכלבת כתוצאה ממגע זה – ובין שמדובר בבעל חיים משוטט. הפרק קובע הוראות לעניין החזקת בעל חיים בהסגר במקום הסגר, והוא מאפשר חלופה נוספת של החזקת כלב או חתול בפיקוח במקום שאינו מיתקן הסגר מאושר, זאת בהתקיים תנאים מקדמיים שייקבעו לעניין זה בתקנות, ובכפוף לתנאי פיקוח והשגחה שייקבעו בהן.

פרק ג': הוראה להמתת בעל חיים בשל סיכון להפצת מחלת הכלבת – פרק זה מסדיר את ההוראות הנוגעות להמתת בעל חיים נגוע או חשוד כנגוע בכלבת ולהמתת בעלי חיים משוטטים.

פרק ד': סמכויות מפקחים – בפרק זה מוצע לקבוע הוראות באשר למינויים וסמכויותיהם של מפקחים, לצורך פיקוח על קיום הוראות החוק המוצע ואכיפתו.

פרק ה': עונשין – בפרק זה מוצע לקבוע את סעיף העונשין, הקובע הפרות של הוראות החוק או התקנות לפיו שהן עבירה פלילית, ואת העונש בגינן.

“מיתקן הסגר מאושר” – מיתקן להחזקה בהסגר של כלבים וחתולים הנגועים או החשודים כנגועים בכלבת, שניתן לגביו אישור לפי סעיף 2(ב);

“המנהל” – מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר;

“מפקח” – מי שהוסמך כמפקח לעניין חוק זה לפי סעיף 12;

“מקום הסגר” – כמפורט להלן, לפי העניין;

(1) לעניין כלב או חתול – מיתקן הסגר מאושר;

(2) לעניין בעל חיים אחר – מקום המתאים להחזקה בהסגר של בעלי חיים מסוג, לרבות מיתקן הסגר מאושר המתאים להחזקת בעלי חיים מסוגו על פי האישור שניתן לפי סעיף 2(ג);

“רופא וטרינר ממשלתי” – רופא וטרינר שהוא עובד ציבור, שמינה השר להיות רופא וטרינר ממשלתי לעניין חוק זה, כולו או חלקו;

“רופא וטרינר עירוני” – רופא וטרינר שמינתה רשות מקומית בהסכמת המנהל להיות רופא וטרינר של הרשות המקומית לעניין חוק זה;

“רופא ממשלתי” – רופא העובד בלשכת בריאות נפתית או מחוזית של משרד הבריאות; “רשות מקומית” – עירייה, מועצה מקומית או איגוד ערים לרבות איגוד ערים לשירותים וטרינריים;

“השר” – שר החקלאות ופיתוח הכפר;

“תשלומים הכרוכים בהחזקה” – תשלומים הכרוכים בהחזקת בעל חיים בהסגר או בפיקוח לפי חוק זה, לרבות תשלומים בעד תפיסתו, הובלתו, החזקתו והטיפול בו, ובכלל זה אגרות או תשלומים שנקבעו לפי סעיף 30(ב).

ד ב ר י ה ס ב ר

פי הוראות החוק המוצע המחייבות להעביר בעל חיים להסגר במקום הסגר, הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי הוא שיקבע את מקום ההסגר המתאים.

להגדרה “רופא וטרינר ממשלתי” – מוצע לעדכן את ההגדרה ולהבהיר כי רופא וטרינר ממשלתי יכול שימונה רק מבין עובדי הציבור. עוד מוצע להבהיר כי מינוי לרופא וטרינר ממשלתי יכול שיהיה רק לחלק מהוראות החוק. כך למשל, ניתן להסמיך רופא וטרינר עובד השירותים הווטרינריים לעניין מתן הוראות להעברה להסגר לפי פרק ב' המוצע ולא להסמיכו לעניין מתן הוראה על המתת בעל חיים בשל סיכון להפצת מחלת הכלבת לפי פרק ג' המוצע.

להגדרה “תשלומים הכרוכים בהחזקה” – בסעיף 25 המוצע נקבע כי בעליו של בעל חיים יישא בכל התשלומים הכרוכים בהחזקת בעל חיים בהסגר או בפיקוח לפי החוק. מוצע להבהיר כי תשלומים אלה כוללים גם תשלומים בעד תפיסתו של בעל החיים, הובלתו, החזקתו או הטיפול בו. בנוסף מוצע בסעיף 30(ב) להסמיך את שר החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – השר) לקבוע אגרות ותשלומי חובה בעד פעולות אלה כשהמדובר בהחזקה בהסגר במיתקן הסגר מאושר. מוצע להבהיר כי המונח “תשלומים הכרוכים בהחזקה” כולל גם אגרות ותשלומי חובה שנקבעו כאמור.

להגדרה “מיתקן הסגר מאושר” – על פי סעיף 2 המוצע חלה חובה על כל רשות מקומית להפעיל בתחומה מיתקן הסגר לכלבים וחתולים שניתן לגביו אישור מאת מנהל השירותים הווטרינריים (להלן – המנהל), או להתקשר בהסכם עם רשות אחרת לעניין שימוש במיתקן כאמור. בהתאם להגדרה “מקום הסגר” ולהוראות פרק ב' לחוק – החזקה בהסגר של כלבים וחתולים תהיה במיתקן הסגר מאושר. מוצע על כן להגדיר מונח זה.

להגדרה “מקום הסגר” – מוצע להחליף את המונח “מאורת בידוד” המוגדר בסעיף 3 לפקודה, במונח ערכני יותר. על פי המוצע, הסגר של בעל חיים לפי החוק יהיה ב“מקום הסגר”. לעניין זה מוצע לעשות הבחנה בין מקום הסגר של כלבים וחתולים לבין מקום הסגר של בעלי חיים אחרים. מקום הסגר מוגדר לעניין כלבים וחתולים כמיתקן הסגר מאושר שמפעילה רשות מקומית (ר' דברי הסבר להגדרה האמורה). לעניין בעל חיים אחר מוצע להגדיר מקום הסגר במקום המתאים להחזקה בהסגר של בעל חיים מסוג, לרבות מיתקן הסגר מאושר שהמנהל נתן אישור להחזקת בעלי חיים מסוגו באותו מיתקן. כך למשל, ניתן להורות על החזקה של סוס באורווה שבה הוא מוחזק דרך קבע, ככל שניתן לבדודו במקום תוך שמירה על רווחתו ולמנוע מגע בינו לבין בעלי חיים ובני אדם, למעט לצורך טיפול בו. על

פרק ב': החזקת בעל חיים בהסגר או בפיקוח

2. (א) רשות מקומית תפעיל בתחומה מיתקן הסגר מאושר, או תתקשר בהסכם עם רשות מקומית אחרת המפעילה בתחומה מיתקן הסגר מאושר לצורך שימוש בו.
- (ב) המנהל ייתן, לפי בקשת רשות מקומית, אישור למיתקן הנמצא בתחומה כמיתקן להחזקת כלבים וחתולים בהסגר לפי חוק זה, אם שוכנע כי המיתקן מתאים להחזקה בהסגר של כלבים או חתולים הנגועים או החשודים כנגועים בכלבת וכי המיתקן יהיה כפוף, בעת הפעלתו, לפיקוחו ולהוראותיו של רופא וטרינר עירוני; המנהל רשאי לקבוע באישור תנאים להפעלת מיתקן ההסגר.
- (ג) המנהל רשאי לקבוע באישור לפי סעיף קטן (ב) כי מיתקן ההסגר מתאים גם להחזקת בעלי חיים נוספים מסוג שיקבע באישור.
3. (א) נודע לבעליו של בעל חיים כי בעל החיים נשך אדם, יודיע על הנשיכה, בתוך 24 שעות מעת שנודע לו הדבר, לרופא הווטרינר העירוני של הרשות המקומית שבתחומה מוחזק בעל החיים או לרופא וטרינר ממשלתי.
- מיתקן הסגר מאושר
- חובת בעלים להעביר להסגר בעל חיים שנשך אדם

ד ב ר י ה ס ב ר

להחזקה ולטיפול נאותים בכלבים ובחתולים ועומד בדרישות לשמירה על בטיחות ביולוגית למניעת הפצת מחלת הכלבת. כמו כן, על המנהל להשתכנע כי המיתקן יהיה כפוף, בעת הפעלתו, לפיקוחו ולהוראותיו של רופא וטרינר עירוני שהוא בעל הידע המקצועי הנדרש לעניין.

לסעיף קטן (א)

החזקה בהסגר של בעלי חיים שאינם כלבים או חתולים נעשית היום, ככלל, במקום החוקתם הקבוע (למשל החזקת פרה בהסגר נעשית על פי רוב ברפת שבו היא מחווקת, בכפוף לבידודה מבעלי החיים האחרים המוחזקים במשק). עם זאת מוצע לאפשר לרשות מקומית להחזיק בעלי חיים שאינם כלבים או חתולים במיתקן הסגר מאושר, אם המנהל אישר כי המיתקן מתאים להחזקת בעלי חיים מסוגם. כך למשל, מיתקן ההסגר העירוני בירושלים מתאים כיום גם להחזקת סוסים.

סעיף 3 כאמור לעיל בחלק הכללי לדברי ההסבר, הדרך העיקרית שבה מועברת מחלת הכלבת לבני אדם היא באמצעות נשיכה. מאחר שהדבקה יכולה להתרחש רק בשלב התפרצות המחלה, יש לבחון אם הנשיכה אירעה בשלב זה. לשם כך מוצע להטיל על בעליו של בעל חיים חובה לדווח לרופא וטרינר עירוני או לרופא וטרינר ממשלתי על כל נשיכה של אדם בידי בעל החיים שבבעלותו. עם קבלת הדיווח, על הרופא הווטרינר העירוני או הרופא הווטרינר הממשלתי שקיבלו את הדיווח להורות לבעלים להעביר את בעל החיים להסגר במקום הסגר שיוור ובתוך תקופה שיוור הדרושה לצורך העברה כאמור, וזאת לצורך שלילת החשש לפגיעה בבני אדם או לצורך מתן חיסון בזמן בעת הצורך. לעניין סעיף זה יובהר כי בהתאם להגדרה "מקום הסגר" שבסעיף 1 המוצע, העברת חתול או כלב תהיה למיתקן הסגר מאושר ואילו העברת בעל חיים אחר תהיה למקום אחר המתאים להחזקה בהסגר של בעל חיים מסוגו, כפי שיורה הווטרינר העירוני או הווטרינר הממשלתי שנתן את הוראת ההסגר. עוד יובהר כי

סעיף 2 לסעיף קטן (א)

מספר הכלבים המועברים להסגר בידי הרשויות המקומיות לפי פקודת הכלבת, פקודת העיריות והחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002 (להלן – החוק להסדרת הפיקוח על כלבים). עומד על למעלה מ-20,000 כלבים בשנה, מהם כ-3,500 בשל נשיכה של אדם. נוסף על כלבים, הרשויות מעבירות להסגר בעלי חיים נוספים, מרבייתם חתולים. לפיכך מוצע להטיל חובה על רשות מקומית להפעיל בתחומה מיתקן הסגר שהמנהל נתן לגביו אישור כי הוא מתאים להחזקת כלבים וחתולים, או לחלופין, להתקשר בהסכם עם רשות מקומית אחרת המפעילה מיתקן כאמור. הוראה זו באה להבטיח כי הרשות תיערך מראש לקליטת כלבים וחתולים למיתקנים מתאימים. חובה זו המוטלת על הרשויות המקומיות מתיישבת עם חובתן לטפל בבעלי חיים משוטטים בתחומן לפי סעיף 247(א) לפקודת העיריות.

ההוראה לעניין מאורות בידוד המופעלות בידי הרשויות המקומיות מעוגנת כיום בסעיף 3 לפקודת הכלבת. על פי הסעיף האמור רשאי הממונה על המחוז, בהמלצת המנהל, לדרוש מכל רשות מקומית להתקין מקום לבידודם של כלבים, חתולים וקופים. ההוראה בחוק החדש המוצע באה לעגן את החובה של הרשויות המקומיות בחוק עצמו ולקבוע הסדר מפורט יותר לעניין מקום ההסגר הנדרש והפיקוח על הפעלתו.

יצוין כי קופים אינם מוחזקים כיום במאורות בידוד שכן מקומות ההסגר המתאימים לכלבים וחתולים אינם מתאימים בהכרח גם לקופים, ומשכן הוראת החוק המוצע, בכל הנוגע למיתקן הסגר מאושר, מתייחסות לכלבים וחתולים בלבד (תוך אפשרות לאשר החזקה של בעלי חיים נוספים במיתקן הסגר מאושר לפי סעיף 2(ג) המוצע).

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי המנהל ייתן אישור לגבי מיתקן הסגר בתחום רשות מקומית לאחר שבדק שהמקום מתאים

(ב) נודע לרופא הווטרינר העירוני או לרופא וטרינר ממשלתי, על פי הודעה שנמסרה לפי סעיף קטן (א) או בדרך אחרת, כי בעל חיים נשך אדם, יורה לבעליו של בעל החיים להעביר אותו להסגר במקום הסגר שיוורה ובתוך פרק זמן שיוורה הדרוש לצורך העברה כאמור.

4. (א) נודע לרופא הווטרינר העירוני או לרופא וטרינר ממשלתי כי בעל חיים היה במגע שאינו נשיכה, עם אדם, וקיים חשד להדבקה בכלבת כתוצאה ממגע זה, יורה לבעליו של בעל החיים להעביר אותו להסגר במקום הסגר שיוורה ובתוך פרק זמן שיוורה הדרוש לצורך העברה כאמור.

(ב) נודע לרופא ממשלתי כי בעל חיים היה במגע עם אדם כאמור בסעיף קטן (א) וקיים חשד כאמור באותו סעיף קטן, יורה לבעליו של בעל החיים להעבירו להסגר במקום הסגר בהתאם להוראות הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי.

5. (א) נשך בעל חיים משוטט אדם בתחום רשות מקומית, תנקוט הרשות המקומית את כל האמצעים הדרושים כדי לתפוס את בעל החיים ולהעבירו להסגר במקום הסגר שיוורה הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי.

ד ב ר י ה ס ב ר

שההוראה על העברה להסגר תינתן בידי רופא ממשלתי, מי שיוורה על מקום ההסגר ועל תקופת ההעברה להסגר יהיה הרופא הווטרינר העירוני או הרופא הווטרינר הממשלתי שבידיהם המידע הנוגע למקומות ההסגר. עוד מוצע להפוך את סמכות הרשות שבסעיף 4 לפקודת הכלבת לסמכות חובה, בשל החשש הממשי להדבקה בכלבת. כמו כן מוצע להחיל את הוראות הסעיף על כל בעל חיים שהיה במגע עם אדם המעורר חשד להדבקה בכלבת שכן הדבקה בכלבת יכולה להיגרם כתוצאה ממגע עם כל בעל חיים ממחלקת היונקים.

סעיף 5 לסעיף קטן (א)

כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר, נשיכה מעלה חשש מיידית להדבקה בכלבת. על אחת כמה וכמה כאשר המדובר בבעל חיים משוטט שהרקע שלו, ובכלל זה הרקע הרפואי, אינו ידוע. בשל הסיכון לחיי אדם, מוצע להטיל חובה על הרשות המקומית לפעול לתפיסת בעל חיים משוטט שנשך אדם בתחומה ולהעבירו להסגר במקום הסגר שיוורה רופא וטרינר עירוני או רופא וטרינר ממשלתי.

חובה זו תואמת לחובה המוטלת על רשויות מקומיות לטפל בבעלי חיים משוטטים בתחומן, לפי סעיף 247 לפקודת העיריות.

הוראה זו מעוגנת כיום בסעיף 6 לפקודת הכלבת. על פי הסעיף האמור רופא ממשלתי, רופא וטרינר ממשלתי או רופא וטרינר עירוני, רשאים לדרוש מרשות מקומית לשכן במאורת בידוד של אותה רשות ועל חשבונה, כל כלב, חתול או קוף עזובים שנשכו אדם. מוצע לעגן את החובה של הרשות המקומית בחוק עצמו ולהרחיב את ההוראה כך שתחול על כל בעל חיים, שכן כל בעל חיים ממחלקת היונקים יכול להידבק במחלת הכלבת ולהעבירה לאח.

על הרופא הווטרינר העירוני או הרופא הווטרינר הממשלתי שקיבלו את הדיווח להורות על העברת בעל החיים להסגר בהקדם האפשרי ובתוך פרק הזמן המזערי הנדרש בנסיבות העניין, בשל החשש שבעל החיים נמצא בתקופת עשרת הימים של התפרצות המחלה.

כיום ההסדר לעניין זה מעוגן בסעיף 4 לפקודת הכלבת. על פי הסעיף האמור חלה על הבעלים חובת דיווח על הנשיכה וחובה להעביר את בעל החיים למאורת הבידוד הקרובה ביותר או להחזיקו בהסגר, לפי העניין, בתוך 24 שעות ממועד הנשיכה. מעבר לכך שהבעלים לא יודע בהכרח איפה נמצאת מאורת הבידוד הקרובה ביותר, מאורת הבידוד הקרובה ביותר יכול שתהיה מאוכלסת באופן מלא. מוצע על כן לקבוע כי הרופא הווטרינר העירוני או הרופא הווטרינר הממשלתי הם שיוור לבעלים לאיזה מיתקן הסגר מאושר או מקום הסגר אחר, לפי העניין. יש להעביר את בעל החיים ולהורות על התקופה להעברה.

סעיף 4 כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר, לעתים גם מגע שאינו נשיכה עשוי לעורר חשד להדבקה בכלבת בהתקיים תנאים נוספים כגון התפרצות המחלה באזור מוגדר. מוצע על כן להסמיך רופא וטרינר עירוני, רופא וטרינר ממשלתי או רופא ממשלתי גם במקרים אלה להורות לבעליו של בעל החיים על העברתו להסגר לצורך שלילת החשש להדבקת בני אדם במחלת הכלבת.

הוראה זו מעוגנת כיום בסעיף 4 לפקודת הכלבת. על פי הסעיף האמור רופא ממשלתי (שהוא אדם ששר הבריאות מינה אותו להיות רופא במשרד הבריאות) רשאי להורות לבעלים של כלב, חתול או קוף על העברתם למאורת בידוד. מוצע בחוק החדש לקבוע כי הסמכות להורות על העברה למקום הסגר במקרה של מגע שאינו נשיכה עם אדם המעורר חשד להדבקה בכלבת תינתן גם לרופא וטרינר עירוני או רופא וטרינר ממשלתי, שהם גורמים מקצועיים נוספים הרלוונטיים לעניין. ואולם ככל

(ב) רופא וטרינר ממשלתי שהוא עובד המדינה, רשאי להורות לרשות מקומית להחזיק במיתקן הסגר מאושר הנמצא בתחומה כלב או חתול משוטט שנשך אדם, גם אם הנשיכה לא אירעה בתחום אותה רשות מקומית.

(ג) הועבר בעל חיים להסגר לפי סעיף קטן (א), יפעל הרופא הווטרינר העירוני ברשות המקומית בשקידה סבירה לאיתור בעליו של בעל החיים, ואם אחר – יודיע לו על ההחזקה בהסגר; הועבר בעל חיים להסגר לפי סעיף קטן (ב), יעשה כן הרופא הווטרינר הממשלתי.

(ד) נתן רופא וטרינר ממשלתי הוראה לפי סעיף קטן (ב) ולא אחר הבעלים של בעל החיים, תישא המדינה בתשלומים הכרוכים בהחזקת בעל החיים במיתקן ההסגר המאושר; נשאה המדינה בתשלומים לפי סעיף קטן זה רשאית היא להיפרע בשלהם מבעליו של בעל החיים, או מהרשות המקומית שבתחומה אירעה הנשיכה אם אותה רשות לא פעלה כאמור בסעיף קטן (א).

6. (א) על אף הוראות סעיפים 3 עד 5, רשאי הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי, לבקשת הבעלים של כלב או חתול שנשך אדם או היה במגע עם אדם כאמור באותם סעיפים, ובהתקיים התנאים שקבע השר לפי סעיף קטן (ג), לתת היתר להחזיק את הכלב או החתול במקום שאינו מיתקן הסגר מאושר, כפי שייקבע בהיתה, לרבות מקום מגוריו של הבעלים, תחת פיקוח והשגחה בהתאם להוראות שקבע השר לפי סעיף 8(ג) ובהתאם לתנאי ההיתר.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 לסעיפים קטנים (א) ו-(ג)

לסעיף קטן (ב)

כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר, רמת הסיכון להידבקות במחלקת הכלבת אינה בין מקרים שונים של נשיכה או מגע אחר וניתן לעתים להקל בדרישות לקיום תנאי ההסגר בלי לסכן את בריאות הציבור לאחר שקלול נסיבות האירוע.

מדי שנה מועברים להסגר במאורות בידוד בישראל לפי פקודת הכלבת, כ-3,500 כלבים לצורך תצפית כלבת עקב נשיכה או מגע אחר. במרבית המקרים מדובר בכלבים ביתיים ומחוסנים בלא תסמינים קליניים המעלים חשד לנגיעות בכלבת ואף בלי שיש חשד למגע שלהם עם בעל חיים החשוד בנגיעות בכלבת. במקרים אלה, בתום תקופת ההסגר, משוחררים כלבים אלה להחזקת בעליהם.

הצוות לבחינת מדיניות הטיפול בכלבים שמינה המנהל בשנת 2012 (ר' חלק כללי לדברי ההסבר) סבר כי מכיוון שמידע הנוגע לחיסון כלבים מצוי בידי השירותים הווטרינריים ובידי הרופאים הווטרינרים ברשויות המקומיות, ובהתחשב בעובדה שבעשר השנים האחרונות, כל הכלבים שאובחנו כנגועים בכלבת הראו סימנים מחשידים כבר בעת הנשיכה, אין הצדקה שבכל מקרה של נשיכה או מגע אחר, יוחזקו הכלב או החתול במאורת בידוד. לפיכך, סבר הצוות כי ניתן להסתפק, במקרים המתאימים, לגבי כלבים וחתולים, בביצוע תצפית כלבת שלא במאורת בידוד.

מוצע על כן לקבוע כי בהתמלא תנאים מסוימים שיקבע השר בתקנות (כגון: הימצאות הכלב באזור שאינו

בשל החשש המיידי לחיי אדם, מוצע לקבוע כי רופא וטרינר ממשלתי שהוא עובד המדינה יהיה רשאי להורות לרשות מקומית להחזיק במיתקן הסגר מאושר הנמצא בתחומה כלב או חתול משוטט שנשך אדם, גם אם הנשיכה לא אירעה בתחום אותה רשות מקומית. סמכות זו נדרשת למשל במקרים שבהם הנשיכה אירעה בשטח גלילי שאינו בתחום רשות מקומית כלשהי או במקרים שבהם הרשות המקומית שבתחומה אירעה הנשיכה לא פעלה בהתאם למוטל עליה.

לסעיף קטן (ג)

בשל העובדה שלעתים לבעל חיים משוטט יש בעלים, מוצע לקבוע כי ייעשה ניסיון לאתר את הבעלים ולהודיע לו על ההסגר. כך, במקרה שבו אחר הבעלים, יהיה ניתן לברר אם בעל החיים מחוסן ומהו הרקע הרפואי שלו.

לסעיף קטן (ד)

מוצע לקבוע כי במקרה שבו ניתנה הוראה להחזקה בהסגר ברשות מקומית שהנשיכה לא אירעה בתחומה, המדינה היא שתישא בתשלומים הכרוכים בהחזקת בעל החיים במיתקן הסגר מאושר וכי המדינה תוכל להיפרע במקרה זה מהבעלים, ככל שאותר (שעליו חלה חובת התשלום לפי סעיף 25 המוצע), או מהרשות המקומית שבתחומה אירעה הנשיכה אם אותה רשות לא קיימה את חובתה בהתאם לסעיף 8(א) המוצע.

(ב) כל עוד לא ניתן היתר להחזקה בפיקוח לפי סעיף קטן (א) יפעל הבעלים בהתאם להוראות סעיפים 3 עד 5, לפי העניין.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות תנאים מקדמיים למתן היתר להחזקה בפיקוח לפי סעיף קטן (א).

לא יורה רופא וטרינר עירוני או רופא וטרינר ממשלתי לפי הוראות חוק זה על החזקה בהסגר או על החזקה בפיקוח, במקום שאינו בהחזקת הבעלים של בעל החיים ואינו מיתקן הסגר מאושר, אלא אם כן המחזיק במקום כאמור נתן את הסכמתו בכתב, בטופס שקבע השר, להחזקה כאמור והתחייב להחזיק את בעל החיים בהתאם להוראות לפי חוק זה; לעניין זה, "הבעלים" – מי שהוא הבעלים כהגדרתו בסעיף 1, של בעל החיים, דרך קבע.

7. תנאים להעברת בעל חיים להחזקה בהסגר או להחזקה בפיקוח במקום שאינו מוחזק בידי הבעלים

(א) תקופת החזקה של בעל חיים בהסגר או בפיקוח לפי סעיפים 3 עד 6 תהיה עד תום 10 ימים ממועד הנשיכה או המגע עם אדם כאמור באותם סעיפים, ולעניין החזקה בהסגר במיתקן הסגר מאושר – עד יום העבודה הראשון שלאחר תום עשרת הימים האמורים; הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי רשאים להורות בכתב על הארכת התקופה האמורה לשם מניעת סיכון להפצת מחלת הכלבת.

8. תקופת החזקה בהסגר או החזקה בפיקוח ואופן החזקה

(ב) הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי רשאי לתת הוראות למחזיק בעל חיים בהסגר או בפיקוח לפי סעיפים 3 עד 6 לעניין אופן ביצוע החזקה.

ד ב ר י ה ס ב ר

קבע, כלומר הדרישה תחול לעניין מי שמחזיק את בעל החיים באופן זמני.

עוד יובהר כי לגבי מקום שהוא בהחזקת הבעלים, החובה כאמור ביחס להחזקה בפיקוח של כלבים וחתולים תעוגן בתקנות מכוח סעיף 6 המוצע.

סעיף 8 לסעיף קטן (א)

מכיוון שהדבקה במחלת הכלבת יכולה להתרחש רק מרגע התפרצות המחלה בבעל החיים הנגוע, כאשר בתוך פרק זמן של כ-10 ממועד ההתפרצות, בעל החיים החולה ימות, מוצע לקבוע כי תקופת החזקה של בעל החיים הנושך בהסגר או בפיקוח תימנה ממועד הנשיכה ומשכה יהיה 10 ימים. זאת בשונה מההסדר הקבוע כיום בפקודת הכלבת, בסעיפים (2) ו-6(2), ולפיו עשרת הימים יימנו ממועד תחילת ההסגר. ככל שבעל החיים שוהה במיתקן הסגר מאושר, המופעל כאמור בידי הרשות המקומית, הוא ישוחרר מהסגר ביום העבודה הראשון לאחר תום עשרת הימים האמורים. הוראה זו נדרשת בשל כך שלעתים יום ההסגר האחרון יכול לחול בשבת או בחג. בנוסף, מוצע לקבוע כי רופא וטרינר ממשלתי או הרופא הווטרינר העירוני יוכלו להורות על הארכת תקופת ההסגר, אם הדבר נדרש בנסיבות העניין, לשם מניעת סיכון להפצת מחלת הכלבת. כך למשל אם בעל חיים שהובא להסגר מגלה סימנים מחשידיים בימים האחרונים לשהותו בהסגר ומבקשים לבחון אם המחלה התפרצה.

לסעיפים קטנים (ב) ו-(ג)

מוצע לקבוע כי רופא וטרינר עירוני או רופא וטרינר ממשלתי יהיו רשאים לתת הוראות לעניין אופן ביצוע החזקה בהסגר או בפיקוח, כגון גידור וסגירה של מקום

נגוע בכלבת, היותו מחוסן, מסומן בשבב ומוחזק ברישיון בהתאם לחוק הסדרת הפיקוח על כלבים, והעדר תסמינים קליניים המעלים חשד לכלבת), תתאפשר החזקת כלב או חתול בתצפית שלא במיתקן הסגר מאושר, לרבות במקום מגוריו של הבעלים, תחת פיקוח והשגחה. ההוראות לעניין אופן החזקת כלב או חתול בפיקוח כאמור ייתנו וייקבעו בהתאם להוראות סעיף 8 המוצע (ר' דברי הסבר לסעיף האמור).

להערכת הגורמים המקצועיים בשירותים הווטרינריים, הנוסח המוצע יוביל לכך שיותר ממחצית מהכלבים הנושכים לא יועברו למיתקן הסגר מאושר ויהיה ניתן להסתפק לגביהם בביצוע תצפית כלבת מחוץ למיתקן כאמור, לרבות במקום מגוריו של הבעלים.

לסעיף קטן (ב)

במטרה לאזן בין הרצון להקל על בעל החיים ובעליו לבין השמירה על בריאות הנשך מוצע להבהיר כי כל עוד לא ניתן היתר להחזקת כלב או חתול בפיקוח לפי סעיף 6(א) המוצע, יועבר בעל החיים למיתקן הסגר בהתאם להוראות סעיפים 3 עד 5 המוצעים.

סעיף 7 מכיוון שהחזקת בעל חיים בהסגר או בפיקוח כרוכה באחריות רבה, מוצע לקבוע כי לא יאושר הסגר או פיקוח במקום שאינו בהחזקת הבעלים של בעל החיים ואינו מיתקן הסגר מאושר, אלא לאחר קבלת הסכמה ומתן התחייבות של המחזיק במקום למלא אחר הוראות החוק המוצע.

לעניין זה מוצע להבהיר כי הדרישה להסכמה והתחייבות לפי הסעיף המוצע תחול לגבי כל מחזיק במקום הסגר או במקום פיקוח שאינו הבעלים של בעל החיים דרך

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לעניין החזקת בעל חיים בהסגר ולעניין החזקת כלב או חתול בפיקוח, ובכלל זה לעניין פיקוח והשגחה עליהם לרבות הבאתם לבדיקות וטרינריות, הגבלות על תנועתם והחזקתם ברשות הרבים, בידודם מבעלי חיים אחרים, חובות תיעוד ודיווח שיחולו על המחזיק וחובה להפקיד ערובה כספית להבטחת קיומם של התנאים וההגבלות שנקבעו כאמור.

(ד) המחזיק בעל חיים בהסגר או בפיקוח לפי סעיפים 3 עד 6 יחזיק את בעל החיים למשך תקופת ההחזקה האמורה בסעיף קטן (א) ויפעל בהתאם להוראות שניתנו לפי סעיף קטן (ב) ולתקנות שנקבעו לפי סעיף קטן (ג).

סיום ההחזקה בהסגר או בפיקוח

9. החזק בעל חיים בהסגר או בפיקוח במקום שאינו בהחזקת הבעלים של בעל החיים ובתום תקופת ההחזקה כאמור לא החזיר הבעלים את בעל החיים לרשותו, רשאי הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי, לאחר שנתן לבעלים הזדמנות להשמיע לפניו את טענותיו –

(1) למסור את בעל החיים להחזקתו של אחר;

(2) לא ניתן למסור את בעל החיים להחזקתו של אחר במאמץ סביר ובתוך פרק זמן סביר – להורות על המתת בעל החיים; המתת בעל החיים תבוצע תוך מניעת סבל מיותר, ובעליו של בעל החיים יישא בהוצאות ההמתה.

פרק ג': הוראה על המתת בעל חיים בשל סיכון להפצת מחלת הכלבת

10. (א) הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי רשאי להורות על המתת בעל חיים הנגוע או החשוד כנגוע בכלבת; לעניין זה, יראו בעל חיים כחשוד כנגוע בכלבת, בין השאר בהתקיים אחד מאלה, אלא אם כן השתכנע הרופא הווטרינר אחרת:

(1) בעל החיים היה במגע או ננשך בידי בעל חיים נגוע או חשוד כנגוע בכלבת;

(2) בעל החיים ננשך בידי שועל, צבוע, זאב, תן או בעל חיים שאינו ידוע.

ד ב ר י ה ס ב ר

במקרה שבו תינתן הוראה על המתה, ההמתה תבצע תוך מניעת סבל מיותר וכי במקרים שבהם יש לבעל החיים בעלים – הבעלים יישא בהוצאות ההמתה.

סעיף 10 סעיף 7 לפקודת הכלבת קובע הסדר לעניין מתן הוראה להמתת בעל חיים נגוע או החשוד כנגוע בכלבת. הוראות הסעיף האמור מיושנות וארכאיות ומוצע להחליפם בהסדר חדש ומידתי יותר.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי רופא וטרינר עירוני או רופא וטרינר ממשלתי יהיו רשאים להורות על המתת בעל חיים הנגוע או החשוד כנגוע בכלבת. זאת בלא תלות בכך שאותו בעל חיים נשך אדם או היה במגע אחר עמו. כך למשל, כאשר בעל חיים ננשך בידי בעל חיים אחר שהתברר כי היה חולה בכלבת.

סמכות זו מעוגנת כיום בסעיף 7(1) לפקודת הכלבת והיא נתונה רק לרופא וטרינר ממשלתי. מוצע להקנות סמכות זו גם לרופא הווטרינר העירוני שכן פעמים רבות הוא זה שיידרש להתמודד בשטח עם אירוע המצריך קבלת החלטה כאמור. בנוסף, הסמכות להורות על המתה מנוסחת בפקודת הכלבת כסמכות חובה. מוצע לקבוע כי הסמכות

ההסגר לצורך מניעת מגע של בעל החיים עם בעלי חיים אחרים. כמו כן, מוצע לקבוע כי השר יהיה רשאי לקבוע בתקנות תנאים נוספים לעניין החזקת בעל חיים בהסגר או בפיקוח. לפי העניין. כך למשל יהיה ניתן לקבוע לגבי החזקת כלב או חתול בפיקוח במקום מגוריו של הבעלים הוראות לעניין החובה להביאם לבדיקות וטרינריות, הגבלת התנועה שלהם ואופן החזקתם ברשות הרבים וחובת הפקדת ערובה כספית להבטחת קיומם של התנאים וההגבלות שנקבעו לעניין ההחזקה בפיקוח.

סעיף 9 מוצע לקבוע הוראות הנוגעות לפעולות שיש לבצע בתום תקופת ההסגר או הפיקוח, במקרה שבו מקום ההחזקה אינו בהחזקת הבעלים של בעל החיים. מוצע לקבוע כי ברירת המחדל במקרה שבו הבעלים לא החזיר לרשותו את בעל החיים בתום תקופת ההסגר תהיה מסירתו לאחר.

על פי המוצע, רק במקרה שבו לא ניתן למסור את בעל החיים לאחר, במאמץ סביר ובתוך פרק זמן סביר, יהיה ניתן להורות על המתתו, זאת בשונה מההוראה הקבועה היום בסעיף 4(4) לפקודת הכלבת שלפיה ניתן להורות על המתת בעל חיים בכל מקרה שבעליו לא הוציאו ממאורת הבידוד בתוך חמישה ימים מתום תקופת הבידוד. מוצע לקבוע כי

(ב) נתן הרופא הוטריר העירוני או רופא וטריר ממשלתי הוראה על המתת בעל חיים לפי סעיף קטן (א) ימסור על כך הודעה, באופן מידי, לבעליו של בעל החיים, ככל שניתן לאתרו בשקידה סבירה, אלא אם כן סבר הרופא הוטריר כי עיכוב בביצוע המתת בעל החיים עלול לסכן את שלום הציבור או שבעל החיים חולה וסובל ולא ניתן לתת לו טיפול רפואי שיקל על סבלו, באמצעים סבירים.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי הרופא הוטריר העירוני או רופא וטריר ממשלתי להורות על החזקה בהסגר של בעל חיים הנגוע או החשוד כנגוע בכלבת כאמור באותו סעיף קטן, במקום הסגר שיורה ולתקופה שיורה הנדרשת לצורך הסרת החשש להיותו של בעל החיים נגוע בכלבת, והכול בהתקיים שניים אלה:

(1) הרופא הוטריר העירוני או הרופא הוטריר הממשלתי שוכנע כי אין בהחזקת בעל החיים בהסגר כדי להוות סכנה לשלום הציבור;

(2) בעליו של בעל החיים או גורם אחר התחייב לשאת בתשלומים הכרוכים בהחזקת בעל החיים בהסגר.

(ד) על החזקה בהסגר לפי סעיף קטן (ג) יחולו ההוראות לפי סעיף 8 לעניין החזקה בהסגר, בשינויים המחוייבים.

(ה) אין בהוראות סעיף קטן (ג) כדי לגרוע מהסמכות לתת הוראה על המתת בעל החיים לפי סעיף קטן (א) אם חדל להתקיים תנאי מהתנאים המנויים בסעיף קטן (ג) או אם סבר הרופא הוטריר העירוני או הרופא הוטריר הממשלתי כי בעל החיים חולה וסובל ולא ניתן לתת לו טיפול רפואי שיקל על סבלו, באמצעים סבירים.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לאפשר החזקת בעל החיים בהסגר כאמור כחלופה להמתתו, בתנאי שאין בכך כדי להוות סכנה לשלום הציבור ובתנאי שבעליו של בעל החיים או גורם אחר הסכים לשאת בתשלומים הכרוכים בהחזקתו בהסגר במהלך תקופת ההסגר.

משך התקופה שבעל החיים יוחזק בהסגר לפי הסעיף המוצע נגזר מהתקופה הנדרשת כדי לשלול את החשד כי בעל החיים נגוע בכלבת, שכן תקופת הדגירה של מחלת הכלבת, מההדבקה ועד הופעת סימנים, יכולה להימשך כמה חודשים, ולא קיימת בדיקה המאפשרת זיהוי המחלה בבעל החיים בתקופה זו.

לסעיף קטן (ד)

מוצע לקבוע כי אם הוחלט על החזקה בהסגר של בעל חיים הנגוע או החשוד כנגוע בכלבת, יחולו ההוראות החלות על החזקה בהסגר לפי סעיף 8, בשינויים המחוייבים (כך למשל תקופת ההחזקה בהסגר תהיה במרבית המקרים ארוכה מ־10 ימים). בנוסף יחולו ההוראות הכלליות החלות על החזקה בהסגר לפי החוק, דוגמת סעיף 9 המוצע. יודגש כי בנסיבות האמורות לא תתאפשר החזקה בפיקוח לפי סעיף 6 המוצע.

לסעיף קטן (ה)

מוצע להבהיר כי גם אם התיר רופא וטריר ממשלתי או רופא וטריר עירוני להחזיק בעל חיים בהסגר כחלופה להמתתו, יהיה רשאי, אם ישתנו הנסיבות, להורות על המתת בעל החיים במהלך תקופת החזקתו בהסגר כאמור.

האמורה תהיה סמכות רשות כדי לאפשר גמישות באותם מצבים שבהם לא יתעורר צורך להורות על המתת ולהפעיל את הסמכות לפי הסעיף המוצע. כך למשל במקרה שבו שועל מחוסן המוחזק בפניית חי נשך בעל חיים אחר. במקרה כזה לא יתעורר חשד לנגיעות בכלבת של בעל החיים הננשך.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע חובת הודעה לבעלים על ההוראה בדבר המתת בעל החיים. חובה זו תחול ככל שניתן לאתר את הבעלים בשקידה סבירה. חובת ההודעה לבעלים, שאינה מעוגנת כיום בפקודת הכלבת, נדרשת לאותם מקרים שבהם מדובר בבעל חיים שיש לו בעלים, אשר אינו מודע לכך שניתנה הוראה בדבר המתת בעל החיים ונמנעת ממנו בשל כך האפשרות לבקש להורות על החזקת בעל החיים בהסגר לפי סעיף 10(ג) המוצע, ככל שהדבר מתאפשר בהתאם לנסיבות.

עם זאת מוצע לסייג את חובת ההודעה לבעלים במקרים שבהם עיכוב בביצוע ההמתה לצורך איתור הבעלים עלול לסכן את שלום הציבור או בנסיבות שבהן בעל החיים חולה וסובל ולא ניתן לתת לו טיפול רפואי שיקל את סבלו.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע אפשרות להתיר החזקת בעל חיים הנגוע או החשוד כנגוע בכלבת, בהסגר במקום הסגר לתקופה שיורה הרופא הוטריר העירוני או הרופא הוטריר הממשלתי וזאת במקום להורות על המתתו של בעל החיים.

(ו) הוראה על המתת בעל חיים לפי סעיף קטן (א) יכול שתינתן גם לגבי בעל חיים המוחזק בהסגר לפי פרק ב'.

(ז) המתת בעל חיים לפי סעיף זה תבוצע תוך מניעת סבל מיותר.

11. (א) המנהל רשאי, לצורך מניעת סיכון של ממש להפצת מחלת הכלבת, להורות על המתת בעלי חיים משוטטים באזור מסוים, ואם האזור הוא אזור מוכרז – רשאי גם רופא וטרינר ממשלתי לתת הוראה כאמור; לא ייתן המנהל או רופא וטרינר ממשלתי הוראה לפי סעיף קטן זה לעניין חיות בר אלא לאחר התייעצות עם מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או מי שהוא הסמיך לעניין זה.

(ב) הורה המנהל או רופא וטרינר ממשלתי על המתת בעלי חיים משוטטים שאינם חיות בר, באזור מסוים, לפי סעיף קטן (א), לא תבוצע ההוראה אלא לאחר שהתקיימו כל אלה:

(1) מי שניתנה לו ההוראה פרסם, יומיים לפחות לפני תחילת ביצוע ההוראה, הודעה לתושבי האזור בשני עיתונים יומיים, מהם אחד בשפה הערבית, בדבר מתן ההוראה ובדבר האמצעים שניתן לנקוט כדי למנוע שוטטות של בעלי החיים שבבעלותם, ובכלל זה הגבלת תנועתם ברשות הרבים בזמנים המפורטים בהודעה; היה האזור בתחום רשות מקומית – יפעל מי שניתנה לו ההוראה לפרסום ההודעה כאמור גם באתר האינטרנט של הרשות המקומית, ככל שיש אתר כאמור; על אף האמור, ניתנה ההוראה לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים – תפרסם הרשות האמורה, כל עוד ההוראה עומדת בתוקפה, הודעה באתר האינטרנט שלה בדבר מתן ההוראה ובדבר האתרים שבהם היא חלה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ו)

על פי המוצע, המנהל יהיה רשאי, לצורך מניעת סיכון של ממש להפצת מחלת הכלבת, להורות על המתת בעלי חיים משוטטים באזור מסוים, ואם האזור מוכרז כנגוע בכלבת לפי סעיף 19 המוצע – ההוראה יכול שתינתן גם בידי רופא וטרינר ממשלתי. בנוסף, מוצע לקבוע כי הוראה כאמור ביחס לחיות בר תינתן רק לאחר התייעצות עם מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לאור הסמכויות המוקנות לו לעניין חיות בר בחוק להגנת חיות הבר ובחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי הוראה על המתת בעלי חיים שאינם חיות בר שניתנה לפי סעיף קטן (א) המוצע תבוצע רק לאחר שפורסמה הודעה לתושבי האזור בדבר הוראת ההמתה ובדבר האמצעים שניתן לנקוט כדי למנוע שוטטות של בעלי חיים באזור. לעניין זה מוצע לקבוע כי בעל חיים שאינו מוחזק בהתאם להוראות שפורסמו כאמור יראו אותו לעניין הסעיף כבעל חיים משוטט.

כמו כן, מוצע להוסיף מגבלה ולפיה לא תבוצע המתה של בעל חיים שניתנה לגביו הוראת המתה, ואינו חיות בר, אלא לאחר שמבצע ההמתה נקט אמצעים סבירים, ככל הניתן בנסיבות העניין, ללכידתו ולהעברתו של בעל החיים למקום הסגר. לעניין זה יובהר כי לא בכל מקרה ניתן לנקוט אמצעים סבירים ללכידתו ותפיסתו של בעל החיים. כך למשל כאשר מדובר בלהקה של כלבים מתפראים.

מוצע להבהיר כי הוראת המתה לפי סעיף 10 המוצע יכול שתינתן גם לגבי בעל חיים הנמצא בהסגר לפי פרק ב' המוצע. כך לדוגמה כלב שבמהלך תקופת ההסגר פיתח מחלה חמורה.

סעיף 11 לסעיף קטן (א)

צמצום מספרם של בעלי חיים משוטטים וחסרי בעלים, הוא האמצעי המתאים ביותר להתמודדות עם סיכון להפצת מחלת כלבת באזורים שקיים בהם ריבוי של בעלי חיים כאמור. במקרים שבהם לא ניתן ללכוד בעלי חיים אלה באמצעים סבירים, ככל הניתן בנסיבות העניין, נדרשת המתתם.

המתת בעלי חיים משוטטים היא אמצעי מניעתי מובהק, המעוגן כיום בסעיף 10 לפקודה ומופעל על ידי השירותים הווטרינריים בתיאום עם הרשויות המקומיות ועל פי בקשתן, בהתאם לנוהלי עבודה מפורטים.

סעיף 10 לפקודת הכלבת קובע כי כל רופא וטרינר ממשלתי רשאי להורות על המתת כלבים בכל עת ובכל אזור לאחר שנמסרה הודעה על כך לתושבי האזור, אם המדובר בכלב עזוב או בכלב שאין לו רישיון. מוצע להחליף את סעיף 10 האמור בהוראה עדכנית ומידתית יותר וכן לקבוע כי ההוראה תחול ביחס לכל בעל חיים, שכן הסיכון להדבקה במחלת הכלבת נוגע לכל בעלי החיים ממחלקת היונקים. מטרת ההוראה המוצעת להקנות אמצעים להתמודדות עם הסיכון להפצת מחלת הכלבת מבעלי חיים משוטטים.

(2) מי שאמור לבצע את ההוראה נקט, לפני המתת בעל החיים, אמצעים סבירים, ככל האפשר בנסיבות העניין, לתפיסתו ולהעברתו למקום הסגר שהורה הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי; הועבר בעל חיים למקום הסגר לפי פסקה זו יחולו לגביו הוראות סעיף 10.

(ג) לעניין סעיף זה יראו כל בעל חיים שאינו חיה בר כבעל חיים משוטט אם אינו מוחזק בהתאם להוראות שנקבעו בהודעה לפי סעיף קטן (ב).

פרק ד': סמכויות מפקחים

12. (א) השר ימנה, מבין עובדי משרדו, מפקחים שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן.

(ב) ראש רשות מקומית ימנה, בהסכמת השר, מבין הרופאים הווטרינרים העירוניים, מפקחים שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן; לא מינה ראש רשות מקומית מפקחים לפי סעיף קטן זה, רשאי השר, בהסכמת שר הפנים, למנות מפקחים כאמור מבין הרופאים הווטרינרים העירוניים.

(ג) ראש רשות מקומית, רשאי למנות, מבין עובדי הרשות המקומית, מפקחים נוספים שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן, לאחר שניתנה לגביהם המלצה מאת הרופא הווטרינר העירוני שמונה למפקח לפי סעיף קטן (ב).

(ד) מפקח ימונה לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג) רק אם מתקיימים בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת הפרטים לגביו, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי החוק המוצע בתחומיה של כל רשות מקומית, וכדי להימנע ממצב שבו לרשות המקומית אין יכולת לפקח על הוראות החוק ולאכופ את הוראותיו בשל אי-מינוי מפקחים.

מינוי מפקחים מקרב עובדי הרשויות המקומיות, שאינם רופאים וטרינרים עירוניים, ייעשה על פי המוצע, בידי ראש הרשות המקומית לאחר קבלת המלצה מרופא וטרינר עירוני שמונה למפקח. הוראה זו נדרשת כדי לבטא את אחריותו של הרופא הווטרינר העירוני לפיקוח על הוראות החוק ואכיפתן בתחומי הרשות המקומית, בין השאר באמצעות המלצה על מינוי מפקחים נוספים ברשות המקומית, שאינם רופאים וטרינרים.

כמקובל בהסדרים אלה, התנאים למינוי המפקחים הם שמשטרת ישראל לא התנגדה להסמכתם, שהם קיבלו הכשרה מתאימה ושהם עומדים בתנאי כשירות נוספים שייקבעו בעניין.

סעיף 12 מוצע לקבוע הוראות עדכניות בעניין מינוי מפקחים מבין עובדי משרד החקלאות ופיתוח הכפר ומבין עובדי הרשויות המקומיות, בהתאם להוראות המקובלות לעניין הסמכת מפקחים בסמכויות פיקוח ואכיפה בחקיקה עדכנית.

על פי ההסדר המוצע, השר יהיה רשאי למנות מפקחים מבין עובדי משרדו. עוד מוצע לאפשר מינוי של מפקחים שהם עובדי הרשויות המקומיות. מפקחים אלה יתמנו מקרב שתי קבוצות של עובדי הרשויות המקומיות: עובדים שהם רופאים וטרינרים עירוניים ועובדים שאינם רופאים וטרינרים עירוניים. מינוי מפקחים שהם רופאים וטרינרים עירוניים ייעשה בידי ראש הרשות המקומית, בהסכמת השר, ואם לא מינה ראש רשות מקומית מפקחים מבין הרופאים הווטרינרים העירוניים ברשות המקומית, רשאי יהיה השר למנותם בעצמו, בהסכמת שר הפנים. הסדר זה מוצע בשל החשיבות הגדולה במינוי מפקחים

13. לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה רשאי מפקח –

סמכויות פיקוח

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזוהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצוע ההוראות לפי חוק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995¹;

(3) לערוך בדיקות או מדידות או ליטול דוגמאות לשם בדיקה, וכן להורות על מסירת דוגמאות לבדיקת מעבדה או על שמירתן לתקופה שיוורה, או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

14. התעורר חשד לביצוע עבירה על ההוראות לפי חוק זה, רשאי מפקח –

סמכויות אכיפה

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)², בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ לרבות בעל חיים, הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969³ (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים, ואולם על תפיסת כלב יחולו הוראות סעיף 13 לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002⁴;

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

15. (א) התעורר חשד להימצאות בעל חיים נגוע או חשוד כנגוע בכלבת במקום מסוים

סמכות כניסה לשם תפיסה של בעל חיים נגוע או חשוד כנגוע בכלבת וסמכות לתפוסו

ובכלל זה במקום המשמש למגורים, רשאי מפקח להיכנס למקום כאמור ולתפוס את בעל החיים, בלא צו בית משפט, ובלבד שיש צורך שאינו סובל דיחוי בהפעלת הסמכות כאמור לשם מניעת סכנה מיידית לבריאות הציבור ועיכוב בהפעלת הסמכות לשם קבלת צו בית משפט יסכל את האפשרות למניעת הסכנה באופן מידי.

ד ב ר י ה ס ב ר

לעניין זה יובהר כי "חפץ", לצורך סמכות התפיסה, כולל, לפי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), התשכ"ט-1969, גם בעל חיים, ולכן על תפיסת בעל חיים שאינו כלב יחולו הוראות הדין הכללי לפי הפקודה האמורה, בשינויים המחויבים. עם זאת מוצע לקבוע כי ביחס לכלבים שנתפסו לפי הסעיף המוצע, יחולו הוראות התפיסה הייחודיות הקבועות בסעיף 13 לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002, שהוא דין ספציפי העוסק בתפיסת כלבים. זאת, במטרה להבטיח אחידות של הסדרי התפיסה החלים על כלבים ולמנוע אי-בהירות באשר לדרכי הפעולה והטיפול בכלבים שנתפסו.

סעיף 15 מוצע לקבוע הסדר מיוחד לעניין סמכות כניסה למקום לשם תפיסת בעל חיים הנגוע או החשוד כנגוע בכלבת, ולעניין סמכות תפיסה של בעל חיים כאמור. הסדר מיוחד זה, מאפשר בנסיבות חריגות ביותר, שבהן קיים

סעיף 13 בסעיף המוצע מפורטות סמכויות הפיקוח שיוקנו למפקחים שיוסמכו לפי החוק, כמקובל בחוקים אחרים, ובכללן הסמכות לדרוש מכל אדם למסור שם ומען ולהציג תעודה מזהה, סמכות לדרוש מסירת ידיעות ומסמכים, סמכות לעריכת בדיקות ולנטילת דוגמאות, וסמכויות כניסה למקום, לרבות כלי רכב נייד ולמעט בית מגורים, בלא צו של בית משפט.

סעיף 14 בסעיף המוצע מפורטות סמכויות האכיפה שיוקנו למפקחים שיוסמכו לפי החוק, שאותן יוכלו להפעיל במצבים שבהם התעורר חשד לעבירה על החוק. סמכויות אלה, בדומה לסמכויות מקבילות בחקיקה אחרת, כוללות סמכות לחקור בני אדם הקשורים לעבירה או שיכולים למסור ידיעות לגביה, סמכות לתפוס חפצים ומסמכים הקשורים לעבירה כאמור וסמכות לבקש ולבצע צווי חיפוש בבתי מגורים.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

² חוקי א"י, כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

⁴ ס"ח התשס"ג, עמ' 216.

(ב) מפקח רשאי להשתמש בכוח סביר כלפי רכוש לשם כניסה ותפיסת בעל חיים כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שדרש ממי ששוהה במקום להתיר לו להיכנס למקום ולמסור לו את בעל החיים ואותו אדם סירב לדרישה.

(ג) נתפס בעל חיים לפי סעיף זה יחולו לגביו הוראות סעיף 10.

16. ביצוע פעולות בידי מפקח (א) נדרש אדם לבצע פעולה לפי חוק זה, וההוראה לא בוצעה בתוך זמן סביר בנסיבות העניין, רשאי מפקח לבצע בעצמו או לנקוט את האמצעים הדרושים לביצועה, ובלבד שביצוע פעולות פיקוח ואכיפה לפי סעיפים 13 עד 15 יבוצעו בהתאם לקבוע באותם סעיפים.

(ב) ביצע מפקח פעולה בהתאם להוראות סעיף קטן (א), יישא מי שנדרש לבצע את הפעולה ולא ביצעה, בהוצאות שהוצאו לשם ביצועה.

17. זיהוי מפקח (א) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה אלא בעת מילוי תפקידו, ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו והוא לובש מדי מפקח בצבע ובצורה שהורה השר לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי הגורם הממנה המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), התעורר צורך שאינו סובל דיחוי בהפעלת סמכויות מפקח לפי פרק זה לשם מניעת סכנה מיידית לבריאות הציבור, רשאי הוא לעשות שימוש בסמכותו, ובלבד שהזדהה בציון שמו, כינויו הרשמי והיותו מפקח לפי חוק זה.

פרק ה': עונשין

18. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה:

ד ב ר י ה ס ב ר

קיימת בסעיף 15(ב) לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985.

עם זאת מוצע להבהיר כי אם מדובר בביצוע פעולה של פיקוח או אכיפה תיעשה הפעולה בהתאם לתנאים ולהוראות הקבועים לעניין זה בסעיפים 13 עד 15 המוצעים.

עוד מוצע להבהיר כי במקרה שבו מפקח ביצע פעולה כאמור, האדם שנדרש לבצע את הפעולה ולא ביצעה הוא שיישא בהוצאות שהוצאו לשם ביצועה.

סעיף 17 מוצע לקבוע חובת הזדהות של מפקח לפני הפעלת סמכויותיו לפי החוק. על פי המוצע וכמקובל בחוקים אחרים לעניין זה, מפקח שימונה לפי החוק לא יעשה שימוש בסמכויותיו אלא אם כן ניתן לזהותו בבירור באמצעות מדים מתאימים, שאינם נראים כמדי משטרה, תג זיהוי ותעודת מפקח.

סעיף 18 סעיף 12 לפקודת הכלבת קובע כי "כל שאינו מקיים את הוראות הפקודה הזאת או כל תקנה שתותקן על פיה, יהיה צפוי, בצאתו חייב בדיונו, לעונש מאסר לתקופה של לא יותר משישה חודשים או לקנס שלא יעלה על מאה לירות, או לשני העונשים כאחד".

חשד להימצאות בעל חיים נגוע או חשוד כנגוע בכלבת, לבצע כניסה למקום, ובכלל זה לבית המשמש למגורים, וכן לבצע תפיסה של בעל חיים, והכל בלא צו של בית משפט.

סמכות זו נועדה לתת מענה לצורך מידי שאינו סובל דיחוי למניעת סכנה מיידית לבריאות הציבור, כאשר עיכוב בהפעלת הסמכות לשם קבלת צו בית משפט יסכל את האפשרות למניעת הסכנה באופן מידי. הסדר דומה, המקנה סמכות כניסה בלא צו למקום ובכלל זה לבית המשמש למגורים, קיים, לדוגמה, גם בסעיף 11א לחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961, שעניינו סמכות כניסה למקום לשם הפסקת רעש.

לשם השלמת סמכות האכיפה בעניין זה, מוצע לקבוע כי מפקח רשאי להשתמש בכוח סביר כלפי רכוש לשם כניסה ותפיסת בעל חיים, ובלבד שדרש ממי ששוהה במקום להתיר לו להיכנס למקום ולמסור לו את בעל החיים ואותו אדם סירב לדרישה.

סעיף 16 מוצע לקבוע כי במקרה שבו אדם נדרש לבצע פעולה לפי החוק והדרישה לא בוצעה בתוך זמן סביר בנסיבות העניין, יהיה רשאי מפקח לבצע בעצמו או לנקוט את האמצעים הדרושים לביצועה. הוראה דומה

(1) לא הודיע לרופא הוטריר העירוני או לרופא וטרינר ממשלתי על נשיכה של אדם בידי בעל חיים שבבעלותו, בניגוד להוראות סעיף 3(א);

(2) לא העביר בעל חיים שבבעלותו שנשך אדם, למקום הסג, בהתאם להוראת הרופא הוטריר העירוני או הרופא הוטריר הממשלתי, בניגוד להוראות סעיף 3(ב);

(3) לא העביר בעל חיים שבבעלותו שהיה במגע שאינו נשיכה, עם אדם, למקום הסג, בהתאם להוראת הרופא הוטריר העירוני, הרופא הוטריר הממשלתי או הרופא הממשלתי, בניגוד להוראות סעיף 4;

(4) החזיק בעל חיים בהסגר או בפיקוח לתקופה קצרה מתקופת ההחזקה המנויה בסעיף 8(א) או פעל בניגוד להוראות שניתנו או לתקנות שנקבעו לפי סעיף 8(ב) ו-8(ג), בניגוד להוראות סעיף 8(ד) או 10(ד); הוראות פסקה זו יחולו על מי שאינו הבעלים של בעל החיים כהגדרתו בסעיף 7, רק אם נתן הסכמה והתחייבות כאמור באותו סעיף;

(5) פעל באזור מוכרז בניגוד להוראות סעיף 19(ב), או בניגוד לתקנות שהותקנו לפי סעיף 19(ג) המנויות בתוספת.

(ב) היתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁵, לכל יום שבו נמשכת העבירה.

פרק ו': שונות

19. (א) המנהל רשאי להכריז, בצו שיפורסם ברשומות, על כל אזור כאזור נגוע בכלבת. הכרזה על אזור נגוע בכלבת

(ב) הוכרז אזור כאזור נגוע בכלבת יפעל בעלים של בעל חיים באותו אזור כמפורט להלן:

(1) לעניין כלב -

(א) יגדר וינעל את החצרים שבהם מוחזק הכלב באופן שימנע מהכלב אפשרות לצאת מהם;

ד ב ר י ה ס ב ר

בבג"צ 1555/90 האגודה הישראלית נגד ניסויים אכזריים בבעלי חיים נ' מנהל השירותים הוטריריים במשרד החקלאות (פ"ד מה (1) 083 (1990)) והביקורת שנמתחה על אופן הפעלת הסמכות, בוטלה ההכרזה הגורפת.

מוצע לעדכן את ההסדר שיחול לעניין אזורים המוכרזים כנגועים בכלבת כך שיהיה מידתי יותר, תוך אפשרות להתאימו לנסיבות הייחודיות של כל אזור. על פי המוצע מרגע שניתנה הכרזה על אזור כנגוע בכלבת, בעלים של כלב יגדר וינעל את החצרים שבו הוא מוחזק ולא יתיר את יציאתו לרשות הרבים אלא אם כן הוא מוחזק ברצועה בידי אדם שגילו עולה על 18 שנים. זאת לצורך מניעת בריחתו והעמדתו בסיכון לחשיפה למחלה. לגבי בעלי חיים אחרים - מוצע לקבוע כי אין להוציאם למרעה אלא בהיתר של רופא וטרינר ממשלתי ובהתאם לתנאיו. הוראה זו מתיישבת עם הוראות נוספות הקבועות כיום בדברי חקיקה אחרים בעניין תנועת בעלי חיים. כך בהתאם לתקנה 2 לתקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל), התשמ"ב-1982, חל איסור על הוצאה של בעל חיים ממשק או הובלתו בלא היתר בכתב מאת רופא

מוצע להחליף את הסעיף האמור בהוראות עונשיות מפורטות ומדויקות, כמקובל כיום בניסוח סעיפי עונשין.

סעיף 19 סעיף 9 לפקודת הכלבת, שעניינו הכרזה על אזור נגועים, קובע כי מנהל השירותים הוטריריים רשאי להכריז ברשומות על כל אזור כאזור נגוע בכלבת. משקבע כן, חלות על האזור הוראות קטגוריות ומחמירות שלא מתאימות בהכרח למציאות כיום. כך לפי סעיף 9(א) לפקודה, באזור עירוני חלה חובה לשים מחסום על פי הכלב, למרות שאין בכך צורך שכן ההנחיה בעניין כלבים שיש להם בעלים באה להגן על הכלב מפני הידבקות בכלבת, ולשם כך אין צורך לשים מחסום על פיו. כמו כן, נקבע כי הרופא הוטריר הממשלתי חייב להורות על המתת כל כלב המצוי ברשות הרבים כשהוא אינו נושא מחסום על פיו ומוחזק ברצועה גם אם בנסיבות העניין לא נדרשת המתה של הכלב. עוד נקבע כי באזור שאינו אזור עירוני יש לקשור את הכלבים באופן תמידי ולא להחזיק יותר מכלב אחד בלא אישור מאת רופא וטרינר ממשלתי.

לעניין זה יצוין כי עד שנת 1993 הוכרזה כל המדינה כאזור נגוע בכלבת מכוח הוראה זו, ואולם בעקבות פסק הדין

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 272

(ב) לא יתיר את יציאתו של הכלב מהחצרים או את הימצאותו של הכלב ברשות הרבים אלא אם כן מתקיימים שניים אלה:

(1) הכלב מוחזק בידי אדם שגילו עולה על 18 שנים והוא מסוגל לשלוט בו בכל רגע;

(2) המחזיק כאמור בפסקה (1), מחזיק את הכלב ברצועה שהכלב לא יכול להשתחרר ממנה ואשר אורכה אינו עולה על שני מטרים;

(2) לעניין בעלי חיים אחרים – לא יוציא את בעל החיים למרעה אלא בהיתר מאת רופא וטרינר ממשלתי ובהתאם לתנאיו.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות הגבלות נוספות שיחולו באזור מוכרז, על בעלים של בעל חיים; תקנות כאמור יכול שייקבעו דרך כלל או לסוג בעלי חיים או אזורים מוכרזים.

(ד) בצו המכריז על אזור כאזור הנגוע בכלבת לפי סעיף קטן (א) רשאי המנהל לקבוע כי הגבלה מההגבלות שנקבעו לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג) לא תחול באותו אזור או לקבוע כי תחול בהקלות שיקבע.

(ה) המנהל יפרסם הודעה על הכרזה והגבלות לפי סעיף זה באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר ובשני עיתונים יומיים אחד מהם בשפה הערבית; היה האזור המוכרז בתחום רשות מקומית – יעביר את ההודעה לפרסום גם באתר האינטרנט של הרשות המקומית, ככל שיש אתר כאמור.

20. (א) נודע לרופא וטרינר עירוני או לרופא וטרינר ממשלתי כי בעל חיים נשך אדם או כי בעל חיים היה במגע אחר עם אדם וקיים חשד להדבקה בכלבת כתוצאה ממגע זה, יודיע על כך בהקדם לרופא ממשלתי בלשכת הבריאות באזור מגוריו של אותו אדם, ואם מקום מגוריו אינו ידוע – לרופא ממשלתי באזור שבו אירעה הנשיכה.

(ב) נודע לרופא ממשלתי כי בעל חיים נשך אדם או היה במגע אחר עם אדם כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך בהקדם לרופא הווטרינר העירוני באזור שבו אירעה הנשיכה או המגע.

(ג) אובחן בעל חיים כנגוע בכלבת, יודיע על כך הרופא הווטרינר הממשלתי, בהקדם, לרופא הווטרינר העירוני באזור שבו נמצא בעל החיים ולרופא ממשלתי.

21. רופא וטרינר עירוני ורופא וטרינר ממשלתי ימסרו למנהל דיווחים לעניין הפעלת סמכויותיהם לפי חוק זה, במועדים ובדרך שיוורה עליהם.

22. (ג) בכל מקרה של סתירה בין הוראה או החלטה לפי חוק זה של רופא וטרינר עירוני לבין הוראה או החלטה לפי חוק זה של רופא וטרינר ממשלתי, תגבר ההוראה או ההחלטה של הרופא הווטרינר הממשלתי.

הודעות

20.

21.

22.

חובות רופא וטרינר עירוני ורופא וטרינר ממשלתי

סתירה בין הוראות רופא וטרינר עירוני להוראות רופא וטרינר ממשלתי

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 21 בסעיף 11 לפקודה מעוגנת החובה של רשות מקומית למסור למנהל דיווחים הנוגעים להפעלת סמכויות לפי הפקודה. בשל חשיבות הדבר, מוצע להבהיר ולקבוע כי חובת דיווח לעניין הפעלת סמכות לפי החוק חלה על רופא וטרינר עירוני ורופא וטרינר ממשלתי. זאת במועדים ובדרך שעליהם יורה המנהל.

סעיף 22 חלק ניכר מהוראות החוק המוצע קובעות סמכויות מקבילות לרופא הווטרינר העירוני ולרופא הווטרינר הממשלתי, זאת כדי להביא לטיפול מידי במקרה שבו הדבר נדרש לצורך מניעת התפשטות מחלת הכלבת. כדי ליצור ודאות ולמנוע אי-בהירות מוצע לקבוע

וטרינר ממשלתי ובהתאם לתנאי ההיתר. ההוראה בחוק המוצע היא הוראה ייחודית לעניין מחלת הכלבת.

עוד מוצע להסמיך את השר לקבוע בתקנות הגבלות נוספות שיחולו על בעלים של בעל חיים באזור מוכרז וכן לקבוע, במסגרת הצו שקבע המנהל ושבו הכריז על אזור כנגוע בכלבת, הקלות ביחס למגבלות שנקבעו כאמור, בשים לב לנסיבות הייחודיות הרלוונטיות לאותו אזור.

סעיף 20 לצורך נקיטת הפעולות הנדרשות שעה שמתעורר חשש להדבקה בכלבת, מוצע להסדיר את אופן העברת המידע בין הרופא הווטרינר העירוני לבין הרופא הווטרינר הממשלתי ובינם לבין הרופא הממשלתי.

23. (א) הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של רופא וטרינר עירוני או רופא וטרינר ממשלתי לפי חוק זה, למעט החלטה בדבר המתת בעל חיים, רשאי להשיג עליה לפני המנהל בתוך 10 ימים מיום שקיבל הודעה על ההחלטה, או מיום שנודע לו עליה, לפי המוקדם.
- (ב) אין בהגשת השגה לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את ביצוע ההחלטה, למעט החלטה על מסירת בעל חיים לאחר, אלא אם כן הורה המנהל אחרת.
24. (א) עתירה מינהלית על החלטה בדבר המתת בעל חיים המוחזק בהסגר או בפיקוח תוגש, לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁶, בהקדם האפשרי, בלא שיהיה, ולא יאוחר מתום 10 ימים מיום שהעותר קיבל הודעה על ההחלטה או מיום שנודע לעותר עליה, לפי המוקדם.
- (ב) לא תבוצע החלטה בדבר המתת בעל חיים המוחזק בהסגר או בפיקוח אלא לאחר שחלף המועד להגשת עתירה מינהלית על ההחלטה או עד להחלטת בית המשפט בבקשה לעיכוב ביצוע, ככל שהוגשה בקשה כאמור, ואם לא ניתן לאתר את הבעלים בשקידה סבירה – אלא לאחר שחלפו 10 ימים מיום קבלת ההחלטה על ההמתה.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מצא הרופא הווטרינר העירוני או רופא וטרינר ממשלתי כי עיכוב בביצוע המתת בעל חיים עלול לסכן באופן מיידי את שלום הציבור או שבעל החיים חולה וסובל ולא ניתן לתת לו טיפול רפואי שיקל על סבלו, באמצעים סבירים, רשאי הוא להורות על המתת בעל החיים אף בטרם חלוף המועד או התקופה האמורים באותו סעיף קטן.

השגה על החלטה
רופא וטרינר עירוני
או רופא וטרינר
ממשלתי

עתירה מינהלית
על החלטה בדבר
המתת בעל חיים
הנמצא בהסגר או
בפיקוח ועיכוב
ביצוע ההחלטה

ד ב ר י ה ס ב ר

בפרט 19 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (חוק להסדרת הפיקוח על כלבים ופקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985).

לעניין החלטה על המתת בעל חיים המצוי בהסגר מוצע לקבוע, בסעיף 24, כי התקופה להגשת העתירה תהיה 10 ימים מיום שהעותר קיבל הודעה על ההחלטה או מיום שנודע לו עליה, לפי המוקדם, ולא 45 ימים כמקובל בעתירות אחרות, זאת כדי למנוע עיכוב בביצוע ההחלטה העלול לפגוע בבריאות הציבור או לפגוע פגיעה חמורה ברווחתו של בעל חיים שאין לו מרפא.

עוד מוצע לקבוע כי ההחלטה על המתת בעל חיים לא תבוצע עד חלוף המועד להגשת עתירה מינהלית או עד להחלטת בית המשפט בבקשה לעיכוב ביצוע – ככל שהוגשה בקשה כאמור, כדי לאפשר לבעלים של בעל החיים לתקוף את החלטת הרשות ולהגיש עתירה. עם זאת, במקרים מיוחדים, שבהם נמצא כי עיכוב בביצוע ההמתה עלול לסכן את שלום הציבור או שבעל החיים חולה וסובל ולא ניתן לתת לו טיפול שיקל על סבלו, באמצעים סבירים, מוצע לאפשר להורות על המתת בעל החיים אף אם טרם חלפו עשרת הימים כאמור.

יובהר כי הוראות סעיף 24 המוצע חלות רק לעניין המתת בעל חיים המוחזק בהסגר לעניין בעל חיים שאינו מוחזק בהסגר חלות הוראות סעיפים 10 ו-11 המאפשרות ביצוע המתה בשטח כאשר עיכוב בביצועה עלול לסכן את שלום הציבור או כאשר בעל החיים סובל ואין לו מרפא, או כאשר המדובר בבעל חיים משוטט שלא ניתן לנקוט

כי בכל מקרה של סתירה בין הוראה של רופא וטרינר עירוני להוראה של רופא וטרינר ממשלתי, תגבר ההוראה של הרופא הווטרינר הממשלתי. ההיכרות של רופא וטרינר ממשלתי עם מחלת הכלבת והבנת האפידמיולוגיה האזורית שלה רבה ומקיפה מזו של רופא וטרינר עירוני. מאחר שמדובר במחלה שאינה מכירה בגבולות מוניציפליים ובשל החשיבות הרבה הנודעת לשמירה על בריאות הציבור ומניעת התפשטות המחלה, מתחייב שהחלטת הרופא הווטרינר הממשלתי היא שתגבר.

סעיפים 23, מוצע לקבוע הוראות לעניין השגה ועתירה 24 ו-36 על החלטות שקיבלו לפי החוק המוצע רופא וטרינר ממשלתי, רופא וטרינר עירוני או המנהל.

על פי המוצע בסעיף 23, על החלטת רופא וטרינר ממשלתי או רופא וטרינר עירוני לפי החוק המוצע, למעט החלטה בדבר המתת בעל חיים, ניתן להגיש השגה למנהל בתוך 10 ימים מיום שנודע למשיג עליה. לעניין זה מוצע לקבוע כי אין בהגשת ההשגה כדי לעכב את ההחלטה נושא ההשגה, למעט החלטה על מסירת בעל חיים לאחר, שתוצאותיה בלתי הפיכות או שהן כרוכות בסבל לבעל החיים ולבעליו. מנגנון דומה קיים בסעיפים 16 ו-17 לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים.

על החלטה לפי החוק של המנהל או של רופא ממשלתי וכן על החלטה בדבר המתת בעל חיים, יהיה ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים, לפי סעיף 36 המוצע, זאת בדומה לחיקוקים נוספים שבסמכות השר המנויים

⁶ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

25. בעליו של בעל חיים יישא בכל התשלומים הכרוכים בהחזקת בעל חיים בהסגר או בפיקוח לפי הוראות חוק זה; תשלומים הכרוכים בהחזקת בעל חיים בידי הרשות המקומית ישולמו לרשות.
26. (א) לא ישולם פיצוי בשל מוות, מחלה או פגיעה של בעל חיים שהוחזק בהסגר, אם נגרמו עקב נסיבות שקדמו לתקופת ההחזקה כאמור.
(ב) לא ישולם פיצוי בשל המתת בעל חיים לפי חוק זה.
27. מי שניתנה לו סמכות לפי חוק זה רשאי, בעת הפעלת סמכותו, לשקול שיקולים לצמצום פגיעה ברווחתם של בעלי חיים כהגדרתם בחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994, ולקידום מטרותיו של החוק האמור.
28. (א) רשות מקומית תפרסם באתר האינטרנט שלה, אם יש אתר כאמור, את דרכי ההתקשרות עם הרופא הווטרינר העירוני, כתובתו של מיתקן ההסגר המאושר שהיא מפעילה או העומד לרשותה לפי סעיף 2(א) וסוגי בעלי חיים נוספים שניתן להחזיקם במיתקן בהתאם לאישור שניתן לפי סעיף 2(ג).
(ב) המנהל יפרסם באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר את רשימת מיתקני ההסגר המאושרים וכתובותיהם ואת רשימת הרופאים הווטרינרים העירוניים ורשימת הרופאים הווטרינרים הממשלתיים.

ד ב ר י ה ס ב ר

ישולמו פיצויים בגין מוות, מחלה או פגיעה של בעל חיים שאינם תלויים בהסגר (כגון מוות בשל מחלת הכלבת, הקשור אינהרנטית לסיבה שבגינה הועבר בעל החיים להסגר או בשל מחלה אחרת שבה היה נגוע בעל החיים עוד קודם לכן). עם זאת, ככל שיתקיימו נסיבות שיצביעו על טיפול רשלני בבעל החיים, למשל במיתקן ההסגר המאושר, תהיה אפשרות לחביעה בנויקין, כמו כן מוצע לעגן בחוק את ההוראה בדבר אי־תשלום פיצוי בשל המתה לפי החוק המוצע, שכן מדובר בהמתה הנדרשת לצורך מניעת התפשטות מחלת הכלבת ושמירה על בריאות הציבור.

סעיף 27 מוצע לעגן בחוק המוצע את ההוראה הקבועה כיום בסעיף 15 לפקודת הכלבת, שנוספה במסגרת חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (תיקון מס' 10), התשע"ו-2015 (ס"ח התשע"ו, עמ' 296), ולפיה: בעת הפעלת סמכות לפי החוק המוצע, ניתן לשקול שיקולים לצמצום הפגיעה ברווחתם של בעלי חיים ולקידום מטרותיו של חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994.

סעיף 28 כדי להקל על בעלים של בעל חיים לעמוד בחובות המוטלות עליו לפי החוק בכל הנוגע לדיווח ולהעברה להסגר, מוצע לקבוע כי הרשות המקומית תפרסם לציבור את דרכי ההתקשרות עם הרופא הווטרינר העירוני, כתובתו של מיתקן ההסגר המאושר שהיא מפעילה וסוגי בעלי חיים נוספים שניתן להחזיקם במיתקן. כמו כן מוצע לקבוע כי כתובות מיתקני ההסגר המאושרים ורשימת הרופאים הווטרינרים העירוניים והממשלתיים תפורסם באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

בנסיבות העניין אמצעים סבירים לתפיסתו ולהעברתו להסגר, והמתת נדרשת לצורך מניעת סיכון של ממש להצפת מחלת הכלבת.

סעיף 25 כיום מעוגנת בפקודת הכלבת כמה הוראות בעניין נשיאה בתשלומים הכרוכים בהובלה ובחזקה של בעל חיים בהסגר. כך בסעיף 5(4) לפקודה נקבע כי הבעלים של בעל החיים המצוי במאורת רשות ישלם לרשות המקומית, בעד עשרת ימי הבידוד, אגרה בשיעור שקבעה בגין הזנת בעל החיים, שיכוננו והטיפול בו וכן אגרה בעד תקופה נוספת שנשאר בה. הוראה זו נקבעה בסעיף 3(6) לפקודה גם לעניין בידוד של בעל חיים משוטט. בנוסף, בסעיף 16(ב) לפקודה נקבע כי השר רשאי לקבוע תקנות הקובעות אגרות בעד הובלה ובידוד של בעל חיים.

בהתחשב בעלויות הכרוכות בתפיסה, בהובלה ובחזקה של בעל חיים בהסגר או בחזקתו בפיקוח לפי החוק המוצע, מוצע לקבוע כי בעליו של בעל חיים יישא בכל התשלומים הכרוכים בהחזקת בעל החיים בהסגר או בפיקוח (ר' לעניין זה דברי הסבר להגדרה "תשלומים הכרוכים בחזקה" שבסעיף 1 המוצע).

סעיף 26 בסעיף 6(4) לפקודת הכלבת, נקבע כי לא ישולמו פיצויים בגין בעל חיים שנחבל או חלה או מת בהסגר. עוד נקבע בסעיף 14 לפקודה כי אין לשלם פיצוי בגין בהמה שהומתה לפי הפקודה.

מוצע לעגן הוראה דומה גם בחוק המוצע. מוצע לקבוע כי לא ישולם פיצוי בשל מוות, מחלה או פגיעה של בעל חיים שהוחזק בהסגר לפי החוק, אם נגרמו עקב נסיבות שקדמו לתקופת החזקה. הוראה זו באה להבהיר שלא

⁷ ס"ח התשנ"ד, עמ' 296.

29. השר רשאי, בצו, לשנות את התוספת. שינוי התוספת
30. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו וכן תקנות לשם מניעת התפשטות מחלת הכלבת, ובכלל זה בעניינים אלה:
 (1) חובת חיסון נגד כלבת של בעלי חיים מסוג שיקבע;
 (2) חובת סימון של בעלי חיים מסוג שיקבע;
 (3) חובות תיעוד ודיווח בכל עניין הקשור לקיום ההוראות לפי חוק זה, לרבות לעניין אופן התיעוד או הדיווח כאמור.
- (ב) השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות הקובעות אגרות או תשלומים אחרים בעד חיסון בעלי חיים, בעד החזקת בעל חיים במיתקן הסגר מאושר ובכלל זה בעד תפיסתו, הובלתו, החזקתו והטיפול בו, וכן בעד בדיקה וטרינרית של בעל חיים או פעולה אחרת הנדרשת לפי חוק זה, ובלבד שהוראות לעניין אגרות או תשלומים אחרים המשתלמים לרשות מקומית ייקבעו בהסכמת שר הפנים.
- (ג) תקנות לפי חוק זה לעניין חיות בר יותקנו בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה.
31. פקודת הכלבת, 1934⁸ (להלן – פקודת הכלבת) – בטלה.
 ביטול פקודת הכלבת
32. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984⁹, בתוספת השלישית, בפרט 14, במקום "פקודת הכלבת, 1934" יבוא "חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז–2017".
 תיקון חוק בתי המשפט
33. בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו–1985¹⁰, בתוספת הראשונה, במקום "פקודת הכלבת, 1934" יבוא "חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז–2017".
 תיקון חוק העבירות המינהליות
34. בחוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א–1991¹¹, בסעיף 19(א), אחרי פסקה (8) יבוא:
 "9) הוא הפר הוראה מההוראות לפי חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז–2017, החלה עליו".
 תיקון חוק הרופאים הווטרינרים
35. בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח–1998¹², בתוספת, בפרט 9, במקום "פקודת הכלבת" יבוא "חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז–2017".
 תיקון חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 29 סעיף 19(ג) לחוק המוצע מסמיך את השר לקבוע והתוספת בתקנות הגבלות שיחולו באזור המוכרז כנגוע בכלבת. בהתאם לסעיף 18(א)5) המוצע יהיה ניתן להעמיד לדין אדם בשל הפרת תקנה מתקנות אלה, ככל שהתקנה קבועה בתוספת לחוק. מוצע כי התוספת עצמה תיקבע לאחר התקנת התקנות ולאחר בחינת ההשלכות הפליליות שלהן. מוצע גם לאפשר לשר לקבוע את התוספת ולשנותה, בצו.
- סעיף 30 בהתאם לסעיף 16 לפקודה, השר רשאי להתקין תקנות למניעת התפשטות מחלת הכלבת, לרבות חובת חיסון והסדרת סימון של בעל החיים. עוד קובע הסעיף אפשרות להתקין תקנות בעניין אגרות המשתלמות לרשות המקומית בגין פעולות שהיא מבצעת לפי הפקודה.
- מוצע להתאים את הנוסח בעניין ביצוע ותקנות לנוסח ערכני המקובל כיום ולהוסיף סמכות להתקין תקנות לעניין חובת תיעוד ודיווח בכל עניין הקשור לקיום ההוראות לפי החוק המוצע.
- סעיפים מוצע לבטל את פקודת הכלבת ולבצע 31 עד 33, תיקונים עקיפים לחוקים שונים המפנים לפקודת הכלבת, הנדרשים לצורך התאמתם להוראות החוק המוצע.
- סעיף 34 מוצע לתקן את חוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א–1991, כך שהפרת הוראה מההוראות לפי החוק המוצע על ידי רופא וטרינר תהווה עילה להפעלת אמצעי משמעת כלפיו, זאת בשל החומרה בהפרת הוראות אלה וההשלכות העשויות להיות לכך. כך למשל, יהיה

⁸ ע"ר 481, תוס' 1, עמ' 242 (ע) 242 (א) 242; ס"ח התשע"ו, עמ' 302.

⁹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"ז, עמ' 695.

¹⁰ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31; התשס"ט, עמ' 175.

¹¹ ס"ח התשנ"א, עמ' 76; התשע"ו, עמ' 176.

¹² ס"ח התשנ"ח, עמ' 202; התשנ"ו, עמ' 208.

36. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים משפט לעניינים מינהליים
 בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁵, בתוספת הראשונה, בפרט 19, אחרי פרט משנה (2) יבוא:
 (3) "החלטה של רשות לפי חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז-2017."
37. תיקון חוק להסדרת הפיקוח על כלבים
 בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002¹⁴ –
 (1) בסעיף 1 –
 (א) אחרי ההגדרה "כלב מסוכן" יבוא:
 "חוק למניעת מחלת הכלבת" – חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז-2017;
 (ב) בהגדרה "מאורת רשות", במקום "מאורת בידוד כמשמעותה בסעיף 3 לפקודת הכלבת" יבוא "מיתקן הסגר מאושר כהגדרתו בחוק למניעת מחלת הכלבת";
 (ג) ההגדרה "פקודת הכלבת" – תימוזק;
 (ד) בהגדרה "רופא וטרינר עירוני", במקום "כהגדרתו בפקודת הכלבת" יבוא
 (2) בסעיף 3(ב)3, במקום "פקודת הכלבת" יבוא "חוק למניעת מחלת הכלבת";
 (3) בסעיף 11(ב), במקום "לפי פקודת הכלבת" יבוא "לפי חוק למניעת מחלת הכלבת".
 38. תיקון חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית
 בחוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית, התשע"ו-2016¹⁵, בסעיף 52(ג)2, במקום "פקודת הכלבת, 1934" יבוא "חוק למניעת מחלת הכלבת, התשע"ז-2017".
 39. הוראות מעבר
 (א) מאורת בידוד שפעלה ערב תחילתו של חוק זה לפי סעיף 3 לפקודת הכלבת, יראו אותה כמיתקן הסגר מאושר.
 (ב) רופא וטרינר ממשלתי, רופא וטרינר עירוני, מפקח עירוני או מפקח מקנה שהיו נתונים להם ערב תחילתו של חוק זה הסמכויות לפי סעיף 8 לפקודת הכלבת, יהיו נתונים להם סמכויות מפקח לפי פרק ד', אף אם לא מתקיים בהם האמור בסעיף 12, עד תום שנתיים מיום תחילתו של חוק זה.

תוספת

(סעיף 18(א)5)

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע הוראת מעבר ולפיה מאורת בידוד שפעלה ערב תחילתו של החוק המוצע לפי פקודת הכלבת יראו אותה כמיתקן הסגר מאושר לפי החוק.

כמו כן מוצע לקבוע הוראות מעבר גם בנוגע למפקחים, וזאת כדי לאפשר רציפות בפיקוח במעבר בין פקודת הכלבת שמוצע לבטלה לבין הוראות החוק המוצע. על פי המוצע רופא וטרינר ממשלתי, רופא וטרינר עירוני, מפקח עירוני או מפקח מקנה שהיו נתונים להם סמכויות לפי סעיף 8 לפקודת הכלבת (סמכויות נרחבות לביצוע הפקודה), יהיו נתונים להם הסמכויות הנתונות למפקח לפי החוק המוצע, וזאת גם אם לא מתקיים בהם האמור בסעיף 12 המוצע.

ניתן לפתוח בהליך משמעותי כלפי רופא וטרינר עירוני או ממשלתי שנתן היתר להחזקת כלב בפיקוח בלי שהתקיימו התנאים המקדמיים למתן ההיתר, שנקבעו לפי סעיף 6 המוצע.

סעיף 39 בהתאם לסעיף 2 המוצע, על רשות מקומית להפעיל בתחומה מיתקן הסגר מאושר או להתקשר עם רשות מקומית אחרת המפעילה בתחומה מיתקן הסגר כאמור. עוד נקבעו בסעיף האמור הוראות לעניין אישור המיתקן בידי המנהל.

כיום, חלק מהרשויות המקומיות מפעילות מיתקנים מכוח הוראות סעיף 3 לפקודה לעניין מאורות בידוד. מוצע

¹⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ד, עמ' 36.

¹⁴ ס"ח התשס"ג, עמ' 216; התשע"ז, עמ' 581.

¹⁵ ס"ח התשע"ו, עמ' 548.

נספח לדברי ההסבר

(ב) אם היה הבעל־חי הנושך כלב, חתול או קוף – חייבים בעליו לקחתו למאורת־הבידוד הקרובה ביותר; ואם לא היה כלב, חתול או קוף – יעצרוהו בדיה, ברפת או במקום אחר שיאושר ע"י רופא וטרינר ממשלתי.

(2) כל בעל־חי שנעצר עפ"י הוראות סעיף־קטן (1) מסעיף זה, יבודד למשך עשרה ימים מיום התחלת המעצר.

(3) כתום עשרת ימי־הבידוד האמורים לעיל, חייבים הרופא הווטרינר הממשלתי או הרופא הווטרינר העירוני, אם נתברר להם כי הבעל־חי נקי מכלבת, לעשות את הדברים הבאים:

(א) אם הבעל־חי הוא כלב, חתול או קוף – להוציאו ממאורת־הבידוד;

(ב) ואם אינו כלב, חתול או קוף, יהיו בני־חורין להוציאו מן הדיה, הרפת או המקום האחר ששם בידדוהו.

(4) אם לא הוציאו בעליו של הבעל־חי כל כלב, חתול או קוף, ממאורת־הבידוד במשך חמישה ימים מיום גמר תקופת־מעצרו, מותר להשמיד אותו בעל־חי מבלי לפגוע ע"י בזכותן של הרשות המקומית עפ"י תנאי (ב) מסעיף־קטן (5) לסעיף זה.

(5) בעליו של כל כלב, חתול או קוף, שעצרום במאורת־בידוד, ישלם לרשות המקומית בעד עשרה ימי־בידוד מראש אגרה בשיעור שקבעה בעד הזנת הבעל־חי, שיכוננו והטיפול בו.

בתנאי: –

(א) שאם מת הבעל־חי במשך ימי־מעצרו לא יוטל התשלום אלא בעד אותו מספר הימים שבו נעצר הבעל־חי למעשה, וההפרש יוחזר לבעליו; וכן

(ב) אם לא הוציא הבעל את הכלב, החתול או הקוף ממאורת־הבידוד לפי הוראות סימן (א) מסעיף־קטן (3) מסעיף זה, חייב הוא לשלם לרשות המקומית אגרה בשיעור שקבעה בעד התקופה הנוספת שבה נשארים הכלב, החתול או הקוף במאורת־הבידוד.

(6) אין משלמים כל פיצוי בעד בעל־חי שנחבל או חלה או מת בעודו במעצר עפ"י הוראות סעיף זה.

בידודם של בעלי־חיים שנשכו

4. מצא רופא ממשלתי כי כלב, חתול או קוף היו במגע עם אדם, וקיים חשד להדבקה בכלבת כתוצאה ממגע זה, רשאי הוא להורות לבעליו למסור אותו למאורת בידוד.

בקשה לשופט של בית משפט שלום ליתן צו להשמיד בעלי חיי ידועים

5. כל רופא וטרינר ממשלתי, רופא ממשלתי או מפקח רשאי לבקש משופט של בית־משפט שלום 4 ליתן צו

להלן נוסח פקודת הכלבת, 1934, שמוצע בסעיף 31 לבטלה:

"פקודה הקובעת הוראות למניעת מחלת הכלבת

מס' 39 לש' 1934

השם הקצר

1. פקודה זו תיקרא פקודת הכלבת, 1934.

פירוש

2. בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים המיוחדים להם מלבד אם נוסח הכתוב יחייב פירוש אחר:

"בעל־חי" פירושו בק, כבשים, עזים, גמלים, סוסים, חמורים, חזירים, כלבים, חתולים וקופים וכל בעל־חי או עוף אחר ששר החקלאות יכריזם במודעה שתתפרסם ברשומות ככלולים במונח "בעל־חי" לצורך פקודה זו; "בקר" פירושו פרים, תאו, פרות, שוורים, עגלות ועגלים;

"רופא ממשלתי" פירושו אדם ששר הבריאות מינהו להיות רופא במשרד הבריאות של ישראל;

"המפקח העירוני" פירושו מי שנתמנה ע"י הרשות המקומית לשמש מפקח למטרות פקודה זו;

"הרופא הווטרינר העירוני" – רופא וטרינר שמינתה רשות מקומית בהסכמת מנהל השירותים הווטרינריים, להיות רופא וטרינר של רשות מקומית;

"בעלים" פירושו כל אדם שהנהו בעליו היחידי או בשותפות עם אחר של כל בעל־חי, והרי זה כולל כל אדם הממונה על כל בעל־חי; והמחזיק בכל מקום שבו נמצא איזה בעל־חי ייחשב לבעליו של אותו בעל־חי עד אם יוכח ההיפך;

"מקח" 1 פירושו אדם שנתמנה ע"י שר החקלאות כמפקח־מקנה של ממשלת ישראל;

"רופא וטרינר ממשלתי" – רופא וטרינר שמינה שר החקלאות להיות רופא וטרינר ממשלתי;

מאורות בידוד

3. עפ"י המלצת מנהל השירותים הווטרינריים רשאי הממונה על המחוז לדרוש מכל רשות מקומית להתקין מקום לבידודם של כלבים, חתולים וקופים (שנקרא בזה בשם מאורת־בידוד). לצורך פקודה זו ייבנו מאורות אלה לפי תרשימים ופירוטים שיאושרו ע"י מנהל השירותים הווטרינריים.

בידודם של בעלי חיים חשודים

4. (1) בעליו של בעל־חי שנשך אדם חייבים לעשות את הדברים הבאים במשך עשרים וארבע שעות לאחר שנודע להם דבר המקרה: –

(א) להודיע את העובדה לרופא הממשלתי או לרופא הווטרינר הממשלתי הקרובים ביותר, וכן

במה דברים אמורים: אם היה הבעל-חי חשוד בכלבת תחולנה ההגבלות הנ"ל למשך ששה חדשים למן אותו תאריך שיפורט בהוראה של הרופא הווטרינר הממשלתי, ככל אשר ימצא לנכון לקבוע, ואילו אם היה זה בעל-חי שנושך ע"י בעל-חי חשוד תחולנה ההגבלות למשך ששה חדשים מתאריך הנשיכה; והיה אם במשך כל התקופה הנ"ל לא ציווה הרופא הווטרינר הממשלתי להוציא את הבעל-חי הנ"ל להורג (והסמכות הזאת מסורה לו בזה אם סבור הוא כי הבעל-חי חולה בכלבת), כי אז רואים את הבעל-חי הנ"ל כתום ששת החדשים האמורים כאילו הוא נקי מכלבת ופטור מכל הגבלה:

בתנאי כי כל בהמת-מקנה או גמל או כבש או עז שנשחטו בתוך שמונה ימים למן היום שנושכו ע"י בעל-חי נגוע בכלבת מותר יהיה להציען למכירה לצרכי מזון ובלבד שתהינה נקיות ממחלות אחרות.

(2) החלטתו של הרופא הווטרינר הממשלתי בשאלה אם איזה בעל-חי הוא בעל ערך מיוחד תהא החלטת-גמרה.

השמדת כלבים בלתי מחוסנים

4א. רופא וטרינר ממשלתי רשאי לצוות להשמיד כל כלב בן ששה חדשים ומעלה שלא קיבל זריקת-חיסון נגד כלבת בהתאם לתקנות שהותקנו לפי סעיף 16.

סמכותם של פקידים ידועים וכו'

8. כל קציני-מחוז, שוטר, רופא ממשלתי, רופא וטרינר ממשלתי, רופא וטרינר עירוני, מפקח עירוני או מפקח וכל אדם שהורשה על ידיהם בכתב רשאים להיכנס לכל קרקע, בנין, צריף, או מקום כדי לברר אם קיימו את הוראות הפקודה הזאת, ואם נמצא כי הוראות הפקודה הזו לא נתקיימו רשאי כל קציני-מחוז, שוטר, רופא ממשלתי, רופא וטרינר ממשלתי, רופא וטרינר עירוני, מפקח עירוני או מפקח וכל אדם המורשה על ידם בכתב, לעשות את כל הדרוש כפי ראות-עיניו, כדי ליתן תוקף להוראות פקודה זו, בלא לפגוע בכל עונש שיש להטילו עפ"י הוראות סעיף 12 מן הפקודה הזאת.

וביחוד רשאי כל קציני-מחוז, שוטר, רופא ממשלתי, רופא וטרינר ממשלתי, רופא וטרינר עירוני, מפקח עירוני או מפקח או כל אדם שהורשה על ידם בכתב להיכנס לכל קרקע, בנין, צריף או מקום כדי לתפוס או לגרום לתפיסתו של כלב, חתול, או קוף שנשכו איזה אדם ורשאי הוא לקחתו או לצוות לקחתו למאורת-הבידוד הקרובה ביותר.

הכרזות אזוריים נגועים

9. מנהל השירותים הווטרינריים רשאי להכריז במודעה שיפרסם ברשומות כל אזור כאזור נגוע בכלבת וההוראות דלקמן תחולנה על אזור כזה עד שהמודעה תבוטל:

להשמיד בלא תשלום פיצויים כל כלב, חתול או קוף, אשר נשכו אדם יותר מפעם אחת או שלדעתו הם משתוללים או צפויים במידה יתרה להידבק בכלבת ולהעבירה. אם נתברר לשופט כי אמנם נשכו הכלב, החתול או הקוף, איזה אדם יותר מפעם אחת או כי הם משתוללים או צפויים במידה יתרה להידבק בכלבת או להעבירה, יתן צו להשמדתם, ורשאי הוא, בהסכמת המבקש ליתן צו למסירת הכלב למטרות שיוורה במקום מתן צו להשמדתו; צו לפי סעיף זה לא יינתן אלא לאחר שניתנה לבעלים הודמנות לטעון טענותיו.

בידוד בעל-חי עזובים

6. (1) רופא ממשלתי, רופא וטרינר ממשלתי או רופא וטרינר עירוני רשאים לדרוש מרשות מקומית שישכנו במאורות בידוד של אותה רשות מקומית ועל חשבונה, כל כלב, חתול או קוף עזובים או שאין להם בעלים ואשר נשכו אדם.

(2) כל בעל-חי שנעצר בהתאם להוראות סעיף-קטן (1) מסעיף זה יבודד למשך עשרה ימים.

(3) כתום עשרת ימי-הבידוד הנ"ל ישמידו את הבעל-חי האמור: בתנאי שאם לפני שהוציאו אותו בעל-חי להורג בא אדם וטען שהכלב, החתול או הקוף, הם קנינו, רשאי הרופא הווטרינר הממשלתי או הרופא הווטרינר העירוני, אם נוכח כי הבעל-חי נקי מכלבת, להסגיר את הבעל-חי ליד אותו אדם לאחר שישלם את האגרה הקבועה בסעיף-קטן (5) מסעיף 4 של פקודה זו.

השמדת בעל-חי חשודים

7. (1) רופא וטרינר ממשלתי יצווה להשמיד כל בעל-חי: -

- (א) הנגוע בכלבת או שהוא חשוד על כך, או
- (ב) שנושך ע"י -

- (I) בעל-חי הנגוע בכלבת או החשוד על כך, או
- (II) ע"י שועל, או צבוע, או זאב, או תן;

בתנאי כי אם איזה בעל-חי החשוד בכלבת או שנושך ע"י בעל-חי חשוד אחר היה בעל ערך מיוחד רשאי הרופא הווטרינר הממשלתי לצוות לעשות בו את הדברים הבאים: -

- (1) שיחסמו לו את הפה בשעה שהוא יוצא לטיול או לעבודה במחסום מדוגמה שהוא יאשרנה, וכן
- (2) שיבודדוהו כשהוא בשעת מנוחה במקום שיתאשר על ידו, וכן
- (3) אם משמש בשרו של הבעל-חי למאכל לאדם, שלא ישחטוהו לצורך זה, וכן
- (4) שלא יוציאווהו למכירה.

(א) אם היה האזור אזור עירוני: – חיקוק אחר הנהוגים באותו חלק – כל כלב שאין לו רשיון.

(2) לצורך סעיף-קטן (1) מסעיף זה רואים כל כלב שאינו קשור אל הבית ככלב עזוב או משתולל או ככלב שאין לו בעלים.

חובתה של רשות מקומית

11. רשות מקומית חייבת לערוך את הפנקסים הנדרשים ע"י מנהל השירותים הווטרנריים לצורך הפקודה הזאת וכן לשלוח או לתת דו"חות, רשימות וחומר ידיעות ככל אשר ידרוש הרופא הווטרנרי הממשלתי הראשי.

עונש

12. כל שאינו מקיים את הוראות הפקודה הזאת או כל תקנה שתותקן על פיה, או הוראות של כל צו או הוראה שניתנו כחוק עפ"י פקודה זו, או כל תקנה שתותקן על פיה, יהא צפוי, בצאתו חייב בדינו, לעונש מאסר לתקופה של לא יותר מששה חדשים או לקנס שלא יעלה על מאה לירות, או לשני העונשים כאחד.

הגנה בשל מעשים שנעשו בתום לב

13. אין להביא במשפט את ממשלת ישראל ואין להטיל אחריות אזרחית או פלילית על כל פקיד ציבורי או אדם אחר המורשים לבצע את הוראות הפקודה הזאת או הוראות כל תקנה שהותקנה על פיה או כל צו או הוראה שניתנו כחוק עפ"י פקודה זו או עפ"י כל תקנה שהותקנה על פיה בשל כל מעשה שנעשה בתום-לב.

פיצויים לא ישולמו

14. אין לשלם פיצויים בעד בהמה שהוצאה להורג עפ"י הוראות פקודה זאת.

השמדת בהמות

15. כל בהמה שהוצאה להורג עפ"י הוראות הפקודה הזאת תיהרג באותם האמצעים שהרופא הווטרנרי הממשלתי יורה.

שיקולי הגנה על בעלי חיים בעת הפעלת סמכות

15א. מי שניתנה לו סמכות לפי פקודה זו רשאי, בעת הפעלת סמכותו, לשקול שיקולים לצמצום פגיעה ברווחתם של בעלי חיים כהגדרתם בחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994, ולקידום מטרותיו של החוק האמור.

תקנות

16. (א) שר החקלאות רשאי להתקין תקנות המכוונות למנוע את התפשטות הכלבת ולתת תוקף למטרות הפקודה הזאת לרבות חובת היטון בעלי חיים או סוג של בעל חיים נגד כלבת וכן הסדרת סימון של קבע או של ארעי בבעל חיים.

(ב) שר החקלאות רשאי, בהתייעצות עם שר הפנים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, להתקין תקנות

(א) אם היה האזור אזור עירוני: –

(I) בעל כלב חייב בכל אלה:

(1) לשמור את כלבו בחצריו;

(2) לשים מחסום על פי הכלב, ולקשור את הכלב ברצועה או בשרשרת שארכה אינו עולה על 2 מטרים בשעה שמוציאים אותו מהחצרים;

(II) חייב הרופא הווטרנרי הממשלתי לצוות להרוג:

(1) כל כלב שנמצא ברשות הרבים כשהוא אינו נושא מחסום על פיו ואינו קשור ברצועה או בשרשרת, וכן

(2) כל כלב שאין לו רשיון – אם חייבים לקבל רשיונות בעד כלבים עפ"י כל חוק-עזר או תקנות או חיקוק אחר הנהוגים באותו אזור, וכן

(3) כל כלב, חתול, או קוף, אשר נושכו בכל עת שהיא לא יותר מששה חדשים קודם לתאריך המודעה המכריזה על האזור כעל אזור נגוע בכלבת.

(ב) אם לא היה האזור אזור עירוני:

(I) חייבים בעלי כלבים לקשור את כלביהם בתמידות: בתנאי כי כלבי-רועים אין צורך לקשרם אלא בשעות שבין שקיעת החמה וזריחתה; וכן

(II) בלא רשות מאת הרופא הווטרנרי הממשלתי אסור לשום דייר להחזיק יותר מכלב אחד ולשום רועה אסור להחזיק בלא אותה רשות יותר משני כלבים בעד כל עדר בקר או צאן ושום כלב לא ייחשב ככלב-רועה בקשר עם עדר בקר או צאן אלא אם כן הוא נלווה אל העדר. כל שאר הכלבים יוצאו להורג: בתנאי כי כל המחזיק משק לגידול גזעי-כלבים או כלבי-ציד יש לפטרו מהזאות הסעיף הזה לפי אותם תנאים שייקבעו ע"י הרופא הווטרנרי הממשלתי הראשי.

השמדת בעלי-חי עזובים

10. (1) רופא וטרנרי ממשלתי רשאי לצוות להוציא להורג בכל עת את בעלי-החיים דלקמן בתוך כל אזור לאחר שקצין-המחוז מ מסר לתושבי האזור הנ"ל הודעה כהלכה הדורשת מאתם לקשור את כלביהם לבתיהם במשך השעות והזמנים המפורטים באותה מודעה:

(א) כל כלב-הפקר או כלב-עזוב או כלב שאין לו בעלים, וכן

(ב) אם כולל האזור איזה חלק שבו טעונים כלבים רשיונות עפ"י כל חוק-עזר או תקנות או

חובתם של אנשים ידועים לסייע בהוצאה לפועל של הוראות הפקודה הזאת

17. מחובתם של רשות מקומית, של מוכתרי-כפרים, ושל שיכישבטים לסייע, איש איש באזורו שלו, בידי כל פקיד ממשלת ישראל להוציא לפועל את הוראות הפקודה הזאת וכל תקנות שיותקנו על פיה.

הקובעות אגרות בעד רשיון לכלב שנותנת רשות מקומית וכן בעד חיסון, הובלה ובידוד; אגרות שנקבעו בתקנות כאמור יחולו בתחומי כל רשות מקומית זולת אם קבעה הרשות המקומית אגרות בשיעורים נמוכים יותר.

(ג) חיסון בהתאם לאמור בסעיף קטן (א) יבצע בידי רופא וטרינר ממשלתי או רופא וטרינר עירוני; שר החקלאות רשאי בתקנות להסדיר הרשאת רופאים וטרינרים אחרים לבצע את החיסון, אם ראה צורך בכך.